

Program rozvoja obce Čereňany

do roku 2023

NÁZOV:	PROGRAM ROZVOJA OBCE ČEREŇANY DO ROKU 2023
ÚZMENĚ VYMEDZENIE:	TRNČIANSKY KRAJ, OKRES PRIEVIDZA OBEC ČEREŇANY
DÁTUM SCHVÁLENIA:	10.12.2015
DÁTUM PLATNOSTI:	DO 31.12.2023
VERZIA:	1.0
PUBLIKOVANÝ VEREJNE	21.12.2015

A.	Analytická časť.....	4
1.	Fyziogeografická charakteristika obce.....	5
2.	História obce	6
3.	Demografia a trh práce	7
3.1.	Demografický trend obce	7
3.3.	Vzdelanostná úroveň.....	10
3.4.	Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania.....	11
3.5.	Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti	12
3.6.	Osídlenie obce a bývanie.....	12
4.	Zamestnanosť a nezamestnanosť	13
5.	Životné prostredie, krajina	17
5.1	Fyziogeografická poloha obce	17
5.2	Fauna a flóra.....	17
5.3	Chránené oblasti	17
5.4	Podnebie	17
5.5.	Pôda, zalesnenie a ochrana územia	18
5.6.	Kvalita ovzdušia	18
6.	Občianska vybavenosť	23
6.1.	Občianska vybavenosť	23
6.2.	Sociálna vybavenosť	24
6.3.	Zdravotnícka vybavenosť.....	24
6.4.	Školská vybavenosť	24
6.5.	Kultúrna vybavenosť	24
6.6.	Športová vybavenosť.....	26
7.	Technická infraštruktúra.....	26
7.1	Doprava	26
7.2	Vodné hospodárstvo	26
7.3	Elektrifikácia, verejné osvetlenie a rozhlas.....	26
7.3	Zásobovanie plynom	26
7.4	Vodovod a kanalizácia	26
7.5.	Odpady	27
7.6.	Územný rozvoj	27
8.	Cestovný ruch.....	27
9.	Hospodárstvo.....	28
9.1.	Hospodárenie obce	28
9.2.	Rozpočet obce	28
9.3	Majetok obce	29
9.4.	Podnikateľské subjekty v obci.....	30
10.	SWOT ANALÝZA	31
B.	Strategická časť	32
11.	Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.....	32
12.	Východiská stratégie, stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.....	33
12.1.	Východiská stratégie	33
12.2	Stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.....	34
C.	Programová časť	36
	Prehľad stratégie obce Čereňany do roku 2023	45
	Projektové zámery obce Čereňany do roku 2023	46
D.	Realizačná časť.....	48
13.	Personálne zabezpečenie aktivít.....	48

14. Stanovenie merateľných ukazovateľov	49
E. Finančná časť	50
15. Finančný plán	50
16. Schválenie programu rozvoja obce Čereňany	51
Legislatívny rámec, východiská a použité zdroje	52
Zoznam tabuliek	52
Zoznam grafov	53
Zoznam objektov	53

A. Analytická časť

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 je strednodobý plánovací dokument, spracovaný v zmysle Zákona o podpore regionálneho rozvoja 531/2001 Z.z (aktualizovaný ďalej v zmysle 539/2008 a následne 309/2014).

Jeho východiskom je realizovaná aktuálna analýza, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce.

Program rozvoja obce definuje opatrenia, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre, v rozvoji cestovného ruchu a v ďalších oblastiach ktoré je nevyhnutné vykonať na úrovni miestnej samosprávy pre oživenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce, aby boli dosiahnuté stanovené priority a ciele.

Program pozostáva z :

- a) analytickej časti,
- b) strategickej časti,
- c) programovej časti,
- d) realizačnej časti a
- e) finančnej časti.

Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia a tiež systém monitorovania – stanovenie merateľných ukazovateľov.

Program rozvoja obce je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 je verziou 1.0 Programu rozvoja obce. Schválený bol dňa 10.12.2015 uznesením č. 199 /2015.

Za kolektív autorov
Ing. Stanislav Dreisig
riaditeľ TRRA

1. Fyziogeografická charakteristika obce

Čereňany sú obec ležiaca na $48^{\circ} 37'$ severnej zemepisnej šírky a na $18^{\circ} 28'$ východnej zemepisnej dĺžky, v štáte Slovenská republika, v Trenčianskom kraji, v najjužnejšej časti okresu Prievidza. Nachádza sa v nadmorskej výške 200 metrov. Obec leží po oboch stranách štátnej cesty číslo 64, ktorá ju spája s okresným mestom Prievidza, vzdialeným 20 kilometrov. V smere štátnej cesty má dĺžku takmer dva kilometre. Od južnej hranice okresu, hranicou s okresom Partizánske, je vzdialená štyri kilometre. Čereňany ležia spolu s obcami Bystričany, Oslany, Horná Ves a Radobica v južnej časti Hornonitrianskej kotliny. Tá je predstavovaná celou sústavou kotlín. Kotlinu z východnej strany lemuje severný výbežok pohoria Tribeč a pohorie Vtáčnik, ktoré ju svojim západným valom oddeľuje od kotliny Žiarskej a Handlovskej.

Z hľadiska sociálno – ekonomickej geografickej polohy je obec od dôležitých hospodárskych celkov vzdialená 10,7 km (13 minút autom) od mesta Partizánske 20,8 km (23 minút autom) od okresného mesta Prievidza a 56,8 km (63 minút autom) od krajského mesta Trenčín. Počet obyvateľov obce k 31.12.2014 je 1692 obyvateľov, obec patrí do veľkostnej kategórie obcí do 5 000 obyvateľov. Hustota osídlenia je 89,13 obyvateľov/km².

Objekt č. 1 Mapa územia

2. História obce

Osídlenie v oblasti obce Čereňany, ktorá patrí k obciam ležiacim v južnej časti Hornonitrianskej kotliny, dokazuje hradisko objavené a popísané Štefanom Jansákom v roku 1928 v Zborníku „Novoobjavené hradiská slovenské“. Podľa archeológov a historikov možno položiť hradiská do obdobia 4. – 5. storočia pred našim letopočtom.

Prvá písomná zmienka o obci Čereňany je z roku 1329. Obec bola v tom období príslušenstvom Bojnického panstva. Keď bol postavený hrad Sivý kameň, stala sa súčasťou jeho panstva, čo okrem iného dokazuje písomná zmienka z roku 1388.

V obci sa zachoval dodnes kostol sv. Márie Magdalény. Bol postavený okolo roku 1440 v gotickom slohu s prvkami pozdnej gotiky, prestavaný v rokoch 1651, 1710 a v roku 1876 bola vykonaná jeho generálna oprava. Už pri oprave v roku 1710 bol zbarokizovaný. Hlavný oltár bol postavený v empírovom slohu. Jeden zvon vo veži pochádza z roku 1818 a druhý z roku 1921. V roku 1974 bola vybudovaná nová elektroinštalácia a bolo namontované žiarivkové osvetlenie. V roku 1983 bolo nainštalované elektrické vykurovanie a v roku 1987 bol pokrytý medeným plechom. V roku 1996 bola vykonaná generálna oprava fasády kostola. Od r. 2012 boli investované značné finančné prostriedky spojené s reštaurátorským a pamiatkovým výskumom kostola, od r. 2014 boli investované aj finančné prostriedky do sanácie a opráv drevených klenieb kostola, ktoré sú najviac poškodenou časťou tejto netypickej stavby. Kostol je národnou kultúrnou pamiatkou.

Ďalšou historicky významnou stavbou, ktorá sa zachovala, je kaštieľ – národná kultúrna pamiatka. Bol postavený okolo roku 1640 ako stavba južného kastelu so štyrmi okrúhlymi vežami na rohoch. Mal pôvodne charakter opevnenej stavby a bol obklopený vodnou priekopou. Pri ďalších stavebných zásahoch bol jeho vzhľad zmenený v klasicistickom štýle, s lyzénami a stredným ryzalitom. Majiteľmi kaštieľa boli pôvodne Majthényiovci, neskôr Hunyadiovci. V závere 19. stor. ho vlastnila rodina Kaltenbachová, neskôr grófka Shemper. Pred 1. svetovou vojnou ho vlastnil Edmund Vépy Wongronitsch. Ako zbytkový veľkostatok (jeho súčasť) bol kaštieľ po roku 1920 predaný JUDr. Metodovi Bellovi, prezidentovi Zemědělskej rady na Slovensku. Rodina Bellovcov vlastnila kaštieľ do roku 1949. Po roku 1950 v ňom bolo riaditeľstvo Štátneho majetku, od roku 1955 v ňom sídlil do roku 1992 Miestny národný výbor Čereňany. V reštitúcii bol kaštieľ vydaný oprávneným osobám rodiny Bellovcov – vnukom pôvodného majiteľa, ktorí ho následne predali firme XANDRA, s. r. o. Táto firma vykonala generálnu opravu kaštieľa. V súčasnej dobe sa v kaštieli nachádza reštaurácia AFRODITA.

Ďalšou zachovanou stavbou v obci, ktorá je svedkom histórie obce, je mlyn na Žiarskom potoku. Už v roku 1659 bolo zmluvou riešené užívanie vodného mlyna, ktorý bol majetkom paulínskeho kláštora sv. Jána Krstiteľa v Horných Lefantovciach. Ďalšia zmluva bola uzavretá medzi kláštorom a Ondrejom a Ladislavom Hunyadiovcami v roku 1718. Výška árendy sa vtedy upravila z pôvodných 9 zlatých na 20 zlatých ročne. Hunyadiovci sa vtedy zaviazali udržiavať mlyn v dobrom stave. Možno aj vďaka ustanoveniam vtedajšej zmluvy sa mlyn zachoval a je v prevádzke dodnes.

Súčasťou hospodárskych budov panstva patriaceho ku kaštielu bol majer a to spolu s budovou, ktorá sa volala „majer“ a slúžila na ubytovanie bítešov a nádenníkov na panstve. Táto budova sa zachovala do roku 1992, kedy následkom podmáčania základov spadol celý predný múr a musela byť z dôvodu bezpečnosti obyvateľov asanovaná.

3. Demografia a trh práce

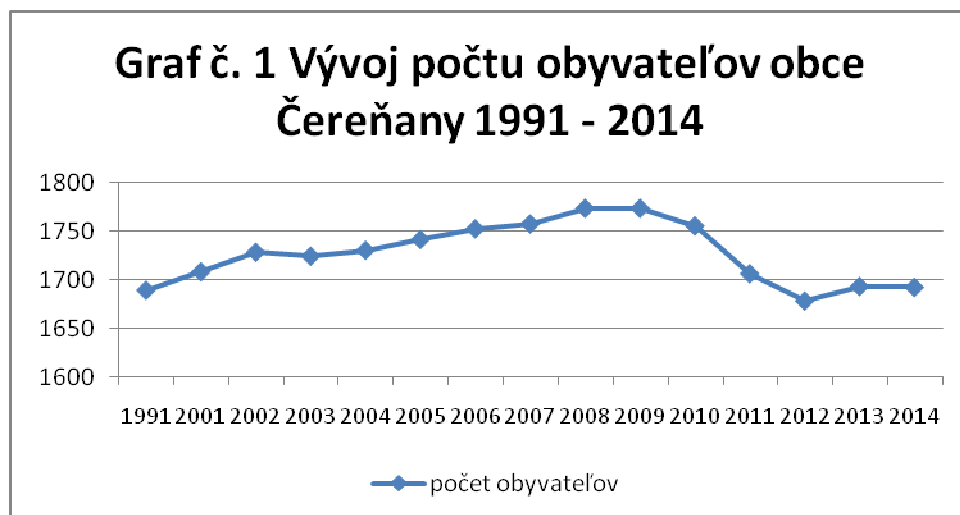
3.1. Demografický trend obce

3.1.2 Vývoj počtu obyvateľov obce Čereňany po roku 1940

Z historických prameňov vieme, že v roku 1940 mala obec 255 domov a 1095 obyvateľov. V roku 1991 pri prvom sčítaní obyvateľov mala obec už 1689 obyvateľov. Ďalej počet obyvateľov narastal až do roku 2009 kedy začal klesať. V roku 2011 sa pokles zastavil a došlo ku stagnácii alebo stabilizácii. Prírastky a úbytky obyvateľstva sa pohybujú v rozmedzí – 2,79 % +1,12 %.

<i>Tab. č.1 Vývoj počtu obyvateľov obce Čereňany 1991 - 2014</i>		
Rok	Počet obyvateľov	%-tuálna zmena
1991	1689	
2001	1708	1,12
2002	1728	1,17
2003	1724	-0,23
2004	1730	0,35
2005	1741	0,64
2006	1752	0,63
2007	1757	0,29
2008	1773	0,91
2009	1773	0,00
2010	1755	-1,02
2011	1706	-2,79
2012	1678	-1,64
2013	1693	0,89
2014	1692	-0,06
Zdroj: Štatistický úrad SR		

Z grafu vidíme rastúci trend vývoja počtu obyvateľov obce Čereňany do roku 2009 a následne klesajúci trend, ktorý sa v roku 2011 stabilizoval.

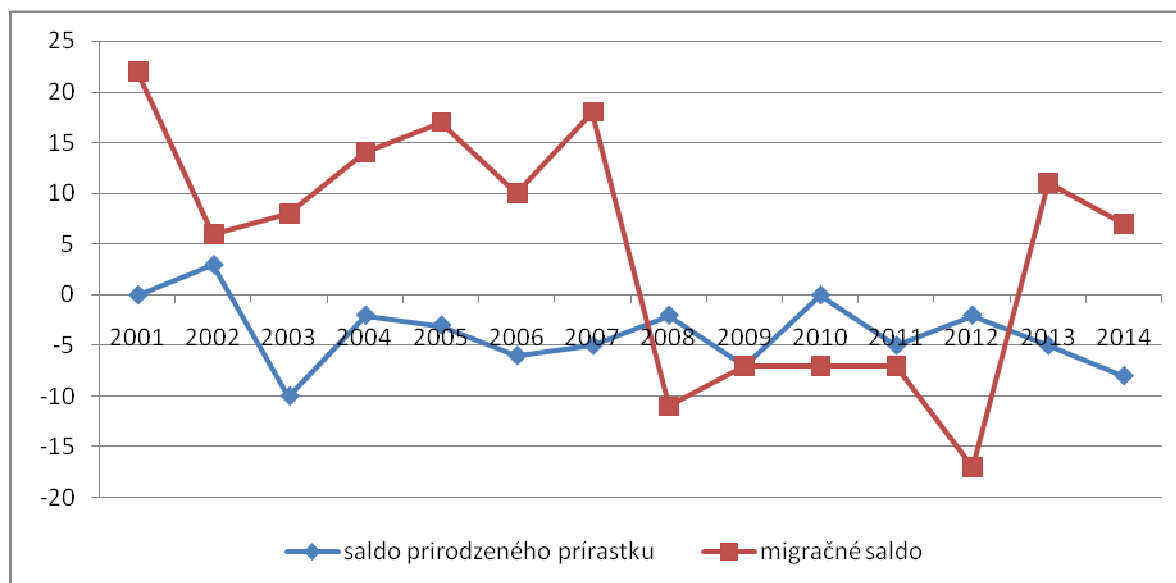
O dôvodoch demografických zmien hovorí ukazovateľ prirodzenej výmeny a migrácie, ktorý sleduje prírastok a úbytok obyvateľstva prostredníctvom sledovania natality, mortality, prisťahovalectva a vystáhovania z obce. Z hľadiska hodnotenia „ratingu“ obce je to najdôležitejší demografický ukazovateľ nakoľko odráža celkovú zaujímavosť obce z hľadiska bývania – života v obci a odráža % osôb želajúcich si zostať v obci – atraktivnosť obce. Atraktivnosť obce, podmienená viacerými faktormi, každopádne však faktormi pozitívnymi, sa odráža v raste počtu obyvateľov alebo vyrovnanom demografickom rozvoji.

Z dostupných údajov za roky 2001 – 2014, ktoré poskytujú relatívne dobrý obraz o dôvodoch demografických zmien možno konštatovať, že demografický vývoj obce Čereňany bol do roku 2007 ovplyvnený hlavne migráciou obyvateľstva a to značným sťahovaním sa do obce, ktoré obci zabezpečilo nielen udržanie si počtu obyvateľov, ale i rast. Po roku 2007 však migračné saldo naberá negatívne hodnoty, čo sa podpisuje pod úbytok počtu obyvateľov. Keďže saldo prirodzeného prírastku vykazuje výrazne prevažujúce negatívne hodnoty, čo je spôsobené najmä nízkou pôrodnosťou ako celospoločenským problémom, podpisuje sa spolu s negatívnym saldom migrácie pod negatívny demografický trend obce.

Tab .č.2 Dôvody demografických zmien, saldo prirodzeného prírastku, migračné saldo a celkový prírastok

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
živonarodení	17	16	8	15	13	13	9	13	21	17	10	13	11	12
zomretí	17	13	18	17	16	19	14	15	28	17	15	15	16	20
saldo prirodzený prírastok	0	3	-10	-2	-3	-6	-5	-2	-7	0	-5	-2	-5	-8
migračné saldo	22	6	8	14	17	10	18	-11	-7	-7	-7	-17	11	7
celkový prírastok	22	9	-2	12	14	4	13	-13	-14	-7	-12	-19	6	-1

Graf prieniku salda prirodzeného prírastku a migračného salda sa stretá v záporných hodnotách. Spoločne sa podpisujú pod negatívny demografický trend obce.

Graf. č. 2 Prienik salda prirodzeného prírastku a migračného salda

3.1.3 Veková štruktúra obce

Veková štruktúra obyvateľstva je jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov. Následkom zníženia pôrodnosti v posledných rokoch sa znižuje podiel osôb v predproduktívnom veku (do 14 rokov) a zvyšuje sa podiel obyvateľstva v produktívnom veku (15-59 muži – 54 ženy) a v poproduktívnom veku (60 a viac rokov muži a 55 a viac rokov ženy).

Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku a poproduktívnom veku poukazuje index starnutia, čo je pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku násobený stom. Pri hodnote ukazovateľa väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom, pri hodnote menšej ako 100 o progresívnom trende vo vekovom zložení obyvateľstva.

Tab. č.3 Veková štruktúra obyvateľstva v obci Čereňany v roku 2014								
2014	Pohla-	Spolu	Vek				Priemerný vek	Index starnutia
	vie		0 - 14	15 - 59M/54Ž	60+ M/55+ Ž	15 - 49 Ž		
	Muži	851	121	625	105		39,29	86,78
Čereňany	Ženy	841	98	603	140	451	42,14	142,86
	Spolu	1692	219	1228	245		40,71	111,87

Zdroj: ŠÚ

Z tabuľky č. 4 môžeme porovnať vývoj vekovej štruktúry v obci Čereňany z roku 2005, 2010 a v súčasnosti 2014. Z tabuľky vidíme, že v roku 2005 predstavoval podiel predproduktívnej vekovej skupiny 17,54 % . Tento sa v dôsledku nízkej pôrodnosti znižoval na 12,94 % v roku 2014. V dôsledku zmeny vykazovania produktívnej vekovej skupiny, táto skupina narástla. Je to v súvislosti s posúvaním veku odchodu do dôchodku.

Tab. č. 4 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva Čereňany					
Obec	obdobie	Spolu	Štruktúra v %		
			predproduktívny	produktívny	poproduktívny
	2005	100,00	17,54	66,43	16,03
	2010	100,00	14,36	63,84	21,80
	2014	100,00	12,94	72,58	14,48
Zdroj: ŠÚ					

3.3. Vzdelanostná úroveň.

Dostupné údaje o vzdelaní obyvateľstva sú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011. Vzhľadom k rozvoju systému školstva, ktorý sa zameriava na ďalšie vzdelávanie a rôzne medzistupne vo vzdelávaní, ale i ekonomickému trendu, ktorý kladie požiadavky na nové vzdelávanie, je obtiažne hodnotiť vzdelanostnú úroveň spred desiatich rokov a tú dnešnú. Badateľný je úbytok počtu osôb so základným vzdelaním. Zrejmý je však nárast počtu osôb s ukončeným vysokoškolským vzdelaním ako aj úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou. Vzdelanostný potenciál môžeme porovnávať v rámci mikroregiónu, okresu a kraja, resp. medzi obcami navzájom. Pre zdĺhavosť tohto porovnania, porovnanie nie je súčasťou tohto dokumentu.

Tab. č. 5 Obyvateľstvo podľa pohlavia a stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania Čereňany SOBD 2011				
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Čereňany				
Základné		86	190	276
Učňovské (bez maturity)		191	106	297
Stredné odborné (bez maturity)		186	124	310
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		27	25	52
Úplné stredné odborné (s maturitou)		149	166	315
Úplné stredné všeobecné		22	43	65
Vyššie odborné vzdelanie		1	8	9
Vysokoškolské bakalárske		8	22	30
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		23	46	69
Vysokoškolské doktorandské		2	1	3
Vysokoškolské spolu		33	69	102
Študijný odbor	prírodné vedy	1	1	2
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	14	7	21
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	4	2	6
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	1	1	2
	zdravotníctvo	0	3	3
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	8	27	35
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	3	24	27
	vedy a náuky o kultúre a umení	2	1	3
	nezistený	0	3	3
	Bez školského vzdelania		153	117
Nezistené		7	14	21
Úhrn		855	862	1 717
Zdroj: ŠÚ				

Zo štatistických údajov vyplýva, že 55,22 % obyvateľov Obce Čereňany dokáže pracovať s počítačom. Najviac ich ovláda prácu s internetom 55,22 %, ďalej prácu s textom 48,87%. Prácu s tabuľkami – excel ovláda 35,36%.

Tab. č. 6 Počítačové znalosti Obec Čereňany SOBD 2011			
Zručnosť Obec BOBOT 2011 SOBD	Ovláda	Neovláda	Nezistené
Práca s textom – PC	839	644	234
Práca s tabuľkami – PC	607	814	296
E-mail komunikácia – PC	771	697	249
Internet - PC	948	582	187
Zdroj: Štatistický úrad			

3.4. Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

K dispozícii sú údaje za roky 2001,2011. Na základe týchto údajov a porovnania na úrovni kraja, okresu ako aj vzájomne medzi obcami možno konštatovať, že v obci Čereňany prevláda rímskokatolícke vierovyznanie ku ktorému sa hlási 84,16 % obyvateľstva. Zastúpenie evanjelického vierovyznania v obci Čereňany v porovnaní s krajom a okresom ako aj obcami, nie je veľké, hlási sa k nemu asi 0,58 % obyvateľstva. Možno si všimnúť, že za posledné desaťročie sa posilnilo postavenie rímsko-katolíckej cirkvi, kým postavenie evanjelickej cirkvi sa oslabilo. V obci je zastúpenie tiež pravoslávnej cirkvi a gréckokatolíckej cirkvi. V obci je evidované zastúpenie tzv. „novodobých“ registrovaných cirkví a to Reformovaná kresťanská cirkev, Kresťanský zbor. Toto zastúpenie však nie je významné. Za desaťročie počet „novodobých“ registrovaných cirkví narástol a spresnilo sa tiež sledovanie ich zastúpenia v obyvateľstve.

Tab. č. 7 Náboženské vyznanie v obci Čereňany															
%	Rímsko-katolícke	evanjelické	grécko-katolícke	Pravoslávna	Evanjelická cirkev metodistická	Reformovaná kresťanská cirkev	Cirkev bratská	Apoštolská cirkev	Cirkev československá husitská	Iné	Cirkev adventistov siedmeho dňa	kresťanský zbor	Náboženská spoločnosť Svedkovia Jehovovi	Nezistené	bez vyznania
Trenčiansky kraj 2001	71,9	9,6	0,2							0,8				3	14,4
Trenčiansky kraj 2011	64,1	8,1	0,2	0,1	0,2			0,1		0,4	0,1	0,2	0,2	9,9	12,8
Čereňany 2001	89,78	0,41	0,06				0,06							3,17	6,46
Čereňany 2011	84,16	0,58	0,12	0,06		0,12				0,35		0,06		6,17	8,39
Zdroj: ŠÚ															

3.5. Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Môžeme porovnávať údaje z roku 2001 a z roku 2011. Z údajov môžeme konštatovať, že v obci nežije žiadne rómske obyvateľstvo. Zastúpenie obyvateľstva českej národnosti sa mierne znížilo 0,24 %. Podiel obyvateľstva slovenskej národnosti poklesol, čo je jav vyskytujúci sa i v celom Trenčianskom kraji. Vzrástlo % obyvateľstva s nezistenou národnosťou. V obci žije zanedbateľné % rómskej populácie.

Zloženie obyvateľstva z hľadiska národnosti je typické pre obec lokalizovanú v Trenčianskom kraji.

Tab. č. 8 Národnosť obec Čereňany SOBD 2011

%	Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Rusínska	Ukrajinská	Nemecká	Poľská	Srbská	Ruská	chorvátska	Židovská	Moravská	Bulharská	ostatné	Nezistené
okres Prievidza 2011	92,39	0,23	0,11	0,49	0,02	0,04	0,27	0,04	0,01	0,03	0,01	0,00	0,06	0,01	0,16	6,12
Čereňany 2001	98,47	0,12		0,76			0,12									0,53
Čereňany 2011	97,20	0,12	0,06	0,52		0,06	0,06			0,06						1,69

Zdroj: ŠÚ

3.6. Osídlenie obce a bývanie

Hustota osídlenia obce Čereňany je 89,13 obyvateľov na km². (2014) V roku 1991 bolo evidovaných 582 obydľí, pričom 496 z nich bolo trvale obývaných. Za desaťrocie 1991 – 2001 bol zaznamenaný mierny rast počtu obyvateľov s čím súvisela i výstavba nových obydľí. Výstavba nových obydľí prebehla rýchlejšie než rástol počet obyvateľov. Podiel neobývaných obydľí sa pohyboval v roku 2001 okolo hodnoty 17,40%. Za desaťrocie 2001 – 2011 sa počet obyvateľov nezvýšil, zvýšil sa však mierne počet obydľí. Počet trvale osídlených obydľí sa však znížil o -2,56 %. Podiel neobývaných domov tvoril 21,05% . Vo vzťahu k rastu počtu obyvateľov, výstavbe nových obydľí a trvalej obývanosti, možno konštatovať, že podiel neobývaných domov v priebehu desaťročí významne narastal. Podiel neobývaných obydľí tvorí potenciál na bývanie, ktorý je možné :

- speňažiť odpredajom nehnuteľností/pozemkov ich majiteľmi
- chápať ako víkendové chalupy – chaty – snažiť sa o tvorbu programu pre víkendových hostí
- obývať formou predaja / prenájmu novým majiteľom a dosiahnuť tak vyšší počet obyvateľov

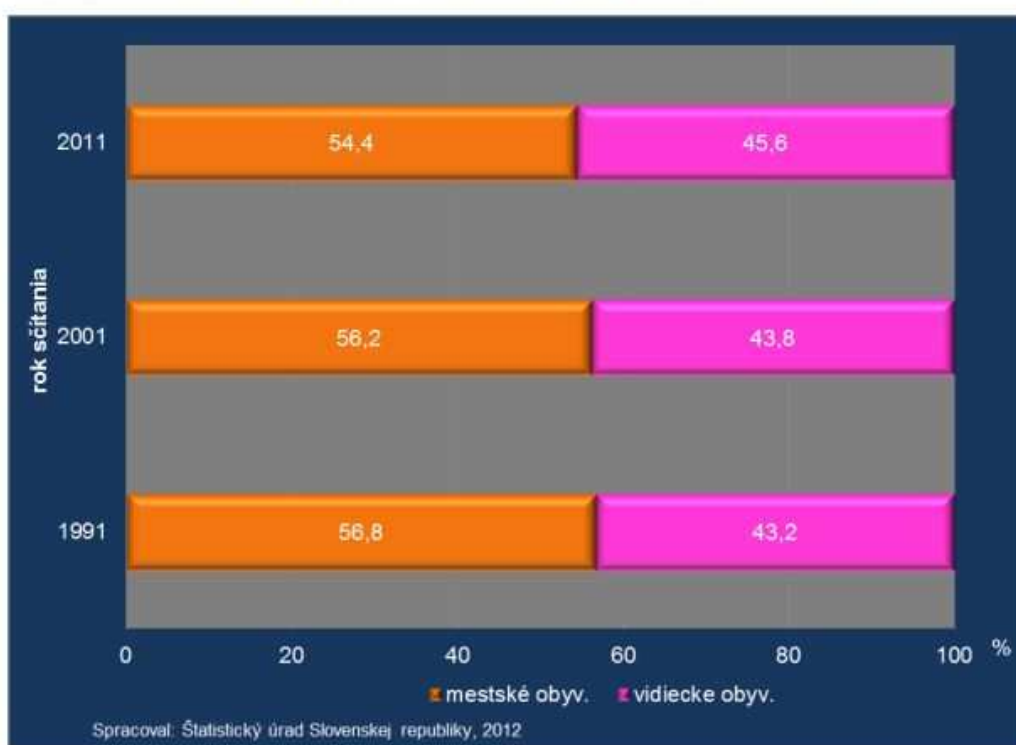
Tab. č. 9 Domy Čereňany SOBD 2011

Rok	1991	2001	% Zmena	2011	% Zmena
Počet obyvateľov	1689	1708	1,12	1706	-0,12
Počet obydľí	582	615	5,67	627	1,95
Trvale osídlené obydľia	496	508	2,42	495	-2,56
Neobývané	86	107	24,42	132	23,36
% Neobývaných	14,78	17,40		21,05	

Zdroj: ŠÚ

V súvislosti s osídlením obce a bývaním všimnime si trend vývoja bývania čo sa týka podielu mestského a vidieckeho obyvateľstva a teda podiel obyvateľstva bývajúceho v mestách a na dedine. Podiel obyvateľstva bývajúceho na vidieku je na Slovensku vo všeobecnosti veľmi vysoký, tvorí takmer polovicu bývajúceho obyvateľstva. Ešte zaujímavejší je fakt, že tento podiel má rastúci trend.

G 3 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva trvalo bývajúceho v SR, sčítanie 1991 – 2011

Graf č. 3 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva bývajúceho v SR porovnanie roky 1991, 2001, 2011 – trend.

4. Zamestnanosť a nezamestnanosť

Dôležitým faktorom trhovej ekonomiky je zamestnanosť. Zmeny v ekonomike sa podieľajú aj v podiele zamestnanosti v jednotlivých odvetviach hospodárstva. Ustupuje podiel zamestnaných obyvateľov v priemysle a poľnohospodárstve a narastá podiel obyvateľov zamestnaných v oblasti služieb. Keďže máme dostupné údaje z rokov SOBD 2001 ako i SOBD 2011 môžeme údaje na úrovni obce porovnávať. Novšie údaje nám poskytujú presnejšie informácie o ekonomickej aktivite osôb podľa odvetví. V posledne porovnávanom období r. 2011 bola ekonomická aktivita veľkej časti osôb nezistená, čo podávalo iba orientačný prehľad o ekonomickej aktivite osôb.

Tab. č. 10 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti Čereňany SOBD 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Čereňany				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	21	12	33	20
Lesníctvo a ťažba dreva	4	1	5	4
Ťažba uhlia a lignitu	23	1	24	22
Iná ťažba a dobývanie	2	0	2	2
Pomocné činnosti pri ťažbe	0	1	1	1
Výroba potravín	7	11	18	10
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba textilu	1	0	1	0
Výroba odevov	4	5	9	8
Výroba kože a kožených výrobkov	9	40	49	41
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	5	3	8	3
Tlač a reprodukcia záznamových médií	1	0	1	0
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	0	1	1	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	32	14	46	42
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	6	8	14	11
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	9	6	15	15
Výroba a spracovanie kovov	0	1	1	0
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	33	1	34	27
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	2	2	4	4
Výroba elektrických zariadení	1	5	6	0
Výroba strojov a zariadení i. n.	10	3	13	10
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov	2	4	6	2
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	0	1	1	0
Výroba nábytku	3	1	4	3
Iná výroba	2	3	5	5
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	1	2	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	12	3	15	13
Zber, úprava a dodávka vody	2	0	2	2
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	1
Výstavba budov	31	1	32	29
Inžinierske stavby	2	1	3	1
Špecializované stavebné práce	36	5	41	32
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	10	2	12	11
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	15	15	30	27
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	44	56	47
Pozemná doprava a doprava potrubím	34	7	41	38
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	2	5	5
Poštové služby a služby kuriérov	2	5	7	4
Ubytovanie	2	1	3	2
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	12	19	13
Nakladateľské činnosti	1	0	1	1
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	1	2	1
Telekomunikácie	2	1	3	2
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	1	3	2
Informačné služby	0	3	3	2
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	3	3	6	2
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	0	1	0
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	1	1	2	2
Právne a účtovnícke činnosti	0	6	6	4
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	2	1	3	3

Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	0	1	1	0
Sprostredkovanie práce	1	1	2	2
Bezpečnostné a pátracie služby	2	2	4	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	2	5	7	6
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	3	0	3	3
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	34	34	68	62
Vzdelávanie	7	29	36	30
Zdravotníctvo	2	16	18	17
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	7	7	7
Sociálna práca bez ubytovania	0	3	3	1
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	0	1	1
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	0	1	1	1
Činnosti herní a stávkových kancelárií	1	1	2	2
Činnosti členských organizácií	4	0	4	2
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	1	1	2	0
Ostatné osobné služby	1	9	10	8
Zamestnávateľ v zahraničí	0	2	2	2
Nezistené	34	19	53	34
Spolu	454	372	826	660

Z hľadiska rozvoja obce možno upriamiť pozornosť na zvýšenie počtu ekonomicky aktívnych osôb. To môže súvisieť s nárastom počtu obyvateľov, každopádne je to pozitívny ukazovateľ rozvoja obce. Keďže SOBD jednej obce je iba malou vzorkou ekonomicky aktívnych osôb, nie je možné formulovať všeobecné závery platné pre celkový ekonomický trend. Všimnúť si však môžeme :

- vysokú zamestnanosť v oblasti štátnej a verejnej správy
- vysokú aktivitu v oblasti obchodných činností

Z tabuľky č. 11 vidíme zvýšenie podielu ekonomicky aktívnych osôb čo je pozitívnym ukazovateľom. Vidíme tiež, že sa zvýšil podiel osôb, ktoré dochádzajú za prácou. Dochádzanie za prácou je celospoločenským javom.

Tab. č. 11 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo Čereňany , porovnanie SOBD 2001 , 2011		
SOBD	2001	2011
Počet obyvateľov	1708	1706
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	817	826
% - tuálny podiel	47,83	48,42
Dochádza	445	660
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2001, 2011		

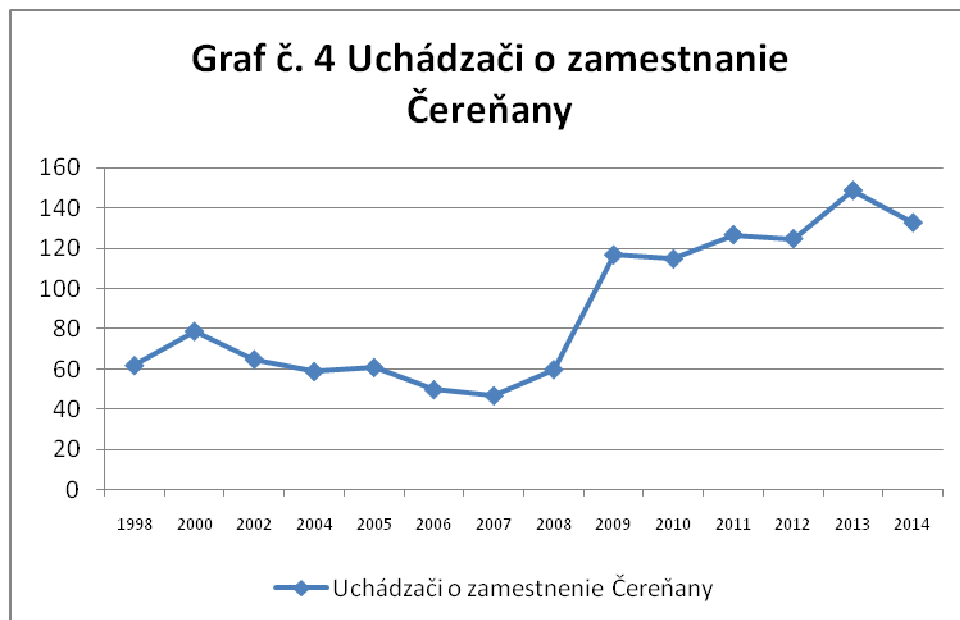
O vývoji nezamestnanosti v obci Čereňany vypovedá údaj Štatistického úradu o počte evidovaných nezamestnaných a ich štruktúre. Vzhľadom na to, že disponibilná pracovná sila sa filtruje len na úrovni okresu nie je možné objektívne určiť mieru nezamestnanosti. Pri porovnaní je možné zachytiť sa demografických údajov a trende vývoja okresu okresu Prievidza, kde môžu nájsť obyvatelia obce pracovné príležitosti. Z údajov vidíme nárast evidovanej miery nezamestnanosti, ktorá je však celospoločenským javom a nevzťahuje sa na obec Čereňany.

Tab. č. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie, obec Čereňany 1998 - 2014

Rok	Počet nezamestnaných	% zmeny
1998	62	
2000	79	-9,26
2002	65	12,24
2004	59	-12,73
2005	61	-20,83
2006	50	-18,03
2007	47	-6,00
2008	60	27,66
2009	117	95,00
2010	115	-1,71
2011	127	10,43
2012	125	-1,57
2013	149	19,20
2014	133	-10,74

Zdroj: Štatistický úrad

Z grafu č. 4 vidno rast počtu nezamestnaných osôb v obci Čereňany.

5. Životné prostredie, krajina

5.1 Fyziogeografická poloha obce

Obec leží v južnej časti Hornonitrianskej kotliny na brehoch Čerenianskeho potoka. Hornonitrianska kotlina je predstavovaná celou sústavou kotlín. Kotlinu z východnej strany lemuje severný výbežok pohoria Tribeč a pohorie Vtáčnik, ktoré ju svojím západným valom oddeľuje od kotliny Žiarskej a Handlovskej. Celok Hornonitrianska kotlina z geologického hľadiska leží v Alpsko-Himalájskej sústave, podsústava Karpaty, provincia Západné Karpaty, subprovincia Vnútorne Západné Karpaty, oblasť Fatransko-tatranská.

5.2 Fauna a flóra

Geologické, hydrologické, klimatické pomery, reliéf a pôdne zloženie podstatne ovplyvnili formovanie rastlinných a živočíšnych spoločenstiev oblasti. V nižších polohách prevládajú zámorské teplomilné a suchomilné, vo vyšších polohách karpatské a podhorské a horské druhy.

Druhovú skladbu lesov vychádza z pôvodnej skladby. Rozšírené sú dubovo-hrabové lesy a nad 600 metrov nad morom bučiny, ktoré tvoria podstatnú časť lesov. Menšie zastúpenie majú lesy lužné a sutinové. Miestami sa na najvyšších hrebeňoch hôr uchovali vzácne pôvodné smrečiny. Boriny, jedliny a smrečiny sú na hornom Ponitří takmer výhradne druhotne umelé spoločenstvá. V nižších polohách Hornej Nítry, najmä na plytkých pôdach sú vyvinuté hrabiny. V údoliach, najmä v blízkosti tokov sa vyvinuli vlhké a polovlhké kvetnaté lúky. S ohľadom na spôsob hospodárenia sú lesy v okrese Prievidza členené na:

- lesy hospodárske (70%)
- lesy ochranné (16 %)
- lesy osobitného určenia (14%)

5.3 Chránené oblasti

Obec Čereňany sa nachádza v chránenej krajinnej oblasti Ponitrie (CHKO Ponitrie). Oblasť zasahuje do katastrálnych území obcí Podhradie, Lehota pod Vtáčnikom, Kamenec pod Vtáčnikom, Bystričany, Čereňany, Horná Ves a Radobica. Do katastrálneho územia obce zasahuje územie európskeho významu lokalita Natura 2000 - Vtáčnik, kde je predmetom ochrany viacerých rastlinných a živočíšnych druhov pod správou CHKO Ponitrie. V katastrálnom území obce sa nachádza chránený strom jaseň štíhly identifikovaný ako Jaseň pod Buchlovom s II. stupňom ochrany. Má vek 250 rokov. Na území obce sa nenachádzajú mokrade.

5.4 Podnebie

Pri pojednávaní o klimatických podmienkach v obci Čereňany sa budeme pridržať podnebia Hornonitrianskej kotliny, ktorá určuje klimatické podmienky obce. Podnebie Hornonitrianskej kotliny je teplé. V zimných mesiacoch sa teploty pohybujú od -2 do -4 °C a počet dní so

snehovou pokrývkou je cca 50 – 70. V letnom období vystupujú priemerné teploty na 17 – 19 °C a počet letných dní býva cca 50 – 70.

5.5. Pôda, zalesnenie a ochrana územia

Poľnohospodárska pôda v obci predstavuje rozlohu takmer 1 074 ha, čo tvorí 56,56 % z celkovej výmery pôdy. V prevažnej miere ju tvorí orná pôda, ktorá zastupuje 40,68 % z celkovej výmery pôdy a trvalé trávnaté porasty, ktoré tvoria 13,64 % z celkovej výmery pôdy.

Nepoľnohospodárska pôda zaberá 43,44 % z celkovej výmery pôdy a tvoria ju prevažne lesné pozemky 35,24 %. Zastavaná plocha obce zaberá 4,14 % územia.

Tab. č. 13 Využitie pôdy - územie Čereňany 2014		
druh	m2	%tuálny podiel
poľnohospodárska pôda	10 740 276	56,56
orná pôda	7 724 630	40,68
chmeľnica,vinica	0	0,00
záhrada	396 119	2,09
ovocný sad	28 545	0,00
trávnatý porast	2 590 902	13,64
nepoľnohospodárska pôda	8 249 238	43,44
lesný pozemok	6692208	35,24
vodná plocha	176 628	0,93
zastavaná plocha a nádvorie	785 624	4,14
ostatná plocha	594 778	3,13
SPOLU ÚZEMIE m2	18 989 514	100,00
Zdroj: Štatistický úrad 2014		

5.6.Kvalita ovzdušia

Obec Čereňany je lokalizovaná medzi zdrojmi znečistenia ovzdušia pochádzajúcimi z okolitých miest a to predovšetkým mesta Prievidza a mesta Nováky. V týchto mestách sú zároveň špecifikované jestvujúce zdroje znečistenia.

Malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia v obci sú: Základná škola, Pohostinstvo rozvoj, Autoservis Gilan, Obecný úrad – z dôvodu vykurovania uhlím.

Krajské úrady životného prostredia sú povinné vydávať raz ročne správu o stave životného prostredia príslušného kraja. Správa udáva informácie o veľkých a stredných zdrojoch znečistenia súhrne za jednotlivé okresy, ďalej sú zdroje znečistenia sledované na úrovni obcí.

Vzhľadom na lokalizáciu obce v blízkosti mesta Prievidza a príslušnosť k okresu Prievidza, relevantné pre obec sú údaje za okres Prievidza.

Agglomerácia	Názov stanice	Kontinuálne							Manuálne	
		PM ₁₀	PM _{2,5}	Oxidy dusíka NO, NO ₂ , NOx	Oxid siričitý SO ₂	Ozón O ₃	Oxid uhoľnatý CO	Benzén	Ťažké kovy As, Cd, Ni, Pb	Polyaromatické uhľovodíky BaP
Trenčiansky kraj	Prievidza, Maľonecpalská	x	x		x	x			x	x
	Bystričany, Rozvodňa SSE	x	x		x					
	Handlová, Morovianska cesta	x	x		x					
	Trenčín, Hasičská	x	x	x	x		x	x		
	Spolu 4 stanice	4	4	1	4	1	1	1	1	1

Tab. č. 14: Monitorovacie stanice čistoty ovzdušia, Trenčiansky kraj, 2013

Z tabuľky č. 14 vidíme ako sú v rámci Trenčianskeho kraja umiestnené monitorovacie stanice čistoty ovzdušia. V rámci Trenčianskeho kraja boli spracované Program na zlepšenie kvality ovzdušia v okrese Prievidza a Program na zlepšenie kvality ovzdušia v meste Trenčín.

Veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji (rok 2012)

Okres	Počet prevádzkov.	Počet zdrojov	Počet VZZO	Počet SZZO
Bánovce n/B	55	123	7	116
Ilava	95	155	10	145
Myjava	65	111	3	108
Nové Mesto n/V	150	273	11	262
Partizánske	72	141	14	127
Považská	66	94	3	
Bystrica				91
Prievidza	160	316	49	267
Púchov	65	86	12	74
Trenčín	183	363	12	351
Spolu	911	1662	121	1541

Zdroj: NEIS

Stručná charakteristika hodnotených znečisťujúcich látok:

Tab. č. 15 : Veľké a stredné zdroje znečistenia ovzdušia v Trenčianskom kraji 2012

Z tabuľky č. 15 vidíme, že v okrese Prievidza a okrese Trenčín je najväčšie identifikované množstvo znečisťovateľov ovzdušia.

Najväčší znečisťovatelia v Trenčianskom kraji za rok 2012

Tuhé znečisťujúce látky		SO ₂	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostolany	Prievidza	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostolany	Prievidza
2. Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava	VETROPACK NEMŠOVÁ, s.r.o.	Trenčín
3. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	Homonitrianske bane Prievidza, a.s., zdroje v okrese	Prievidza
4. Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., zdroje v	Prievidza	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
5. KRONOTIMBER SK, s.r.o. Lehota pod Vtáčnikom	Prievidza	Služby pre bývanie s.r.o., Trenčín	Trenčín
6. TERMONOVA a.s., Nová Dubnica	Ilava	Fortischem a.s. Nováky	Prievidza
7. Považský cukor a. s., Trenčianska Teplá	Trenčín	SLOVZINK a.s., Košeca	Ilava
8. KVARTET, a.s. Partizánske	Partizánske	Bioplyn Horovce, s. r. o.	Púchov
9. Radsworth, a.s.-organizačná zložka Nováky	Prievidza	CEMMAC, a. s. Homé Smie	Trenčín
10. TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica	Geotim, s. r.o. Bojnice	Prievidza
NO _x		CO	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostolany	Prievidza	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
2. Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava	CEMMAC, a. s. Homé Smie	Trenčín
3. CEMMAC, a. s. Homé Smie	Trenčín	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostolany	Prievidza
4. RONA a.s. Lednické Rovne	Púchov	Fortischem a.s. Nováky	Prievidza
5. VETROPACK NEMŠOVÁ, s.r.o.	Trenčín	Považský cukor a. s., Trenčianska Teplá	Trenčín
6. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	TSM Partizánske s.r.o.	Partizánske
7. TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica	COFELY Brezová pod Bradlom	Mýjava
8. Continental Matador Rubber, s. r.o. Púchov	Púchov	TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica
9. TERMONOVA a.s., Nová Dubnica	Ilava	PSL, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica
10. Handlovská energetika, s.r.o. Handlová	Prievidza	Služby pre bývanie s.r.o., Trenčín	Trenčín
NH ₃		TOC	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. Janek spol. s r.o. Dolný Moštenec	Púchov	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostolany	Prievidza
2. NAVI, spol. s r.o. Handlová	Prievidza	SaarGummi Slovakia Dolné Vestenice	Prievidza
3. Agronovaz a.s. Nové Mesto nad Váhom	Trenčín	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
4. MVDr. Vladimír Rybníkář Prievidza	Prievidza	Continental Matador Rubber, s. r.o. Púchov	Púchov
5. Farma Janek spol. s r.o. Beuša	Púchov	CEMMAC, a. s. Homé Smie	Trenčín
6. Farma SPP Koš	Prievidza	Continental Matador spol. s r.o. Púchov	Púchov
7. JANEK s.r.o. Veľké Bierovce	Trenčín	POTTINGER STROJE, s.r.o. Bánovce nad Bebravou	Bánovce nad Bebravou
8. POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO MELČICE LIESKOVE	Trenčín	Bioplyn Horovce, s. r. o.	Púchov
9. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	Scheuch, s.r.o. Prievidza	Prievidza
10. MVL AGRO Bánovce nad Bebravou	Bánovce nad Bebravou	HELLA SLOVAKIA FRONT LIGHTING spol. s r.o. Kočovce	Nové Mesto nad Váhom

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR za rok 2012, SHMÚ.

Tab. č. 16: Najväčší znečisťovatelia v Trenčianskom kraji za rok 2012

Z hľadiska monitorovania stavu ovzdušia sa sledujú tieto látky: polietavý prach, emisie síry, atmosférický ozón, vplyv dopravy, celkový organický uhlík, amoniak, ťažké kovy a iné.

Popis znečisťujúcich látok a ich účinok na zdravie obyvateľstva:

Polietavý prach predstavuje častice rôznej veľkosti, ktoré sú voľne rozptýlené v ovzduší. Pochádzajú z rôznych technologických procesov, uvoľňujú sa najmä pri spaľovaní tuhých látok a sú obsiahnuté vo výfukových plynových motorových vozidiel. Do ovzdušia sa však dostávajú aj vírením častíc usadených na zemskom povrchu (sekundárna prašnosť). Vplyv na

zdravie ľudí závisí od veľkosti častíc a koncentrácie. Prachové partikuly rozptýlené v ovzduší sú rôzneho chemického zloženia, ktoré závisí nielen od priemyselných exhalátov, dopravy ale aj od klimatických podmienok a intenzity poľnohospodárskej činnosti v danom území. Polietavý prach pôsobí ako nosič iných polutantov anorganického alebo organického pôvodu z ovzdušia. Význam majú hlavne častice menšie ako 10 μm , (PM_{10}) ktoré sa dostávajú až do dolných dýchacích ciest. Úroveň znečistenia ovzdušia PM_{10} na Slovensku môžeme charakterizovať ako závažnú. Limitná hodnota priemernej ročnej koncentrácie v roku 2006 bola prekračovaná na takmer 30 % AMS národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO). V lokalitách s vysokým a dlhodobým pôsobením zvýšených koncentrácií drobných prachových častíc v ovzduší sa pozoruje nárast počtu hospitalizovaných osôb s chronickými dýchacími problémami, zápalmi nosohltana, nárastom chrípkových ochorení, zvýšeným výskytom astmy, zhoršovaním činnosti pľúc, rozvojom alergií a zvýšenou úmrtnosťou obyvateľov na ochorenia dýchacej a srdcovo-cievnej sústavy. Je možné, že dlhodobé pôsobenie prachu v ovzduší môže vplývať na skracovanie dĺžky života asi o 2 až 3 roky.

Emisie síry z dopravy vznikajú hlavne pri spaľovaní nafty v nákladných vozidlách, traktoroch, lokomotívach a stavebných strojoch. Množstvo oxidu siričitého emitovaného z výfukov motorových vozidiel je rôzne v závislosti na použitej palive. Síra obsiahnutá v palive sa dostáva do atmosféry vo forme oxidu siričitého SO_2 , ktorý v dôsledku reakcie s atmosférickou vlhkosťou vedie ku vzniku tzv. kyslých dažďov. Účinky SO_2 na ľudský organizmus sa odvíjajú práve z tejto vlastnosti – pôsobí dráždivo na dýchacie cesty a očné spojivky. Navyše jeho vdychovanie spôsobuje zužovanie priedušiek.

Ku vzniku oxidov dusíka dochádza vždy pri zohriatí vzduchu, ktoré nastáva pri spaľovaní palív. Jeho množstvo závisí na teplote procesu - čím je teplota vyššia, tým vyššia je tvorba. Ich najvýznamnejšou zložkou sú oxid dusičitý a oxid dusnatý, ktorý je však nestály a mení sa na oxid dusičitý. Pochádza hlavne z automobilovej dopravy, prispieva k tvorbe skleníkových plynov. Oxid dusičitý je dráždivý plyn, ktorý pôsobí na dýchacie cesty a spôsobuje ich zužovanie. Na vyššie koncentrácie oxidu dusičitého v ovzduší sú najcitlivejší najmä astmatici a osoby s primárnym ochorením dýchacej sústavy. Vyššie hladiny NO_2 spôsobujú väčšiu vnímavosť na bakteriálne a vírusové infekcie pľúc. U detí dlhodobo vystavených účinkom NO_2 sa prejavuje nárast nepriaznivých dýchacích príznakov, ktoré môžu viesť až k zhoršeniu funkcie pľúc.

Oxid uhoľnatý (CO) je toxický plyn, ktorý vzniká pri nedokonalom spaľovaní a je súčasťou výfukových plynov motorových vozidiel. Vzniká v dôsledku nedokonalého spaľovania, pri ktorom uhlík obsiahnutý v palive len čiastočne oxiduje. Organizmus však dokáže tolerovať pomerne vysoké koncentrácie bez príznakov zdravotného poškodenia. Na oxid uhoľnatý sú najcitlivejšie tehotné ženy a ich plody, ďalej malé deti, osoby s ochoreniami srdcovo-cievneho aparátu a staré osoby.

Atmosférický ozón „väčšina atmosférického ozónu (približne 90 %) sa nachádza v stratosfére (11-15 km), zvyšok v troposfére. Stratosférický ozón chráni našu biosféru pred letálnym ultrafialovým UV-C žiarením a v značnej miere zoslabuje UV-B žiarenie, ktoré je schopné vyvolať celý rad nepriaznivých biologických efektov, napr. rakovinu kože, očné zákalý.

Vplyv dopravy Nárast intenzity cestnej dopravy spôsobuje zvyšovanie celoplošnej zaťaženia komunikácií a zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov, sekundárnu

prašnosť a tým negatívne ovplyvňuje ovzdušie v dýchacej zóne človeka, pri obmedzených rozptylových podmienkach v dôsledku mestskej zástavby.

Hlavnými škodlivinami z automobilovej dopravy sú oxid uhoľnatý (CO), oxidy dusíka (NO_x), oxidy síry (SO_x), polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU), tuhé emisie, olovo a ďalšie zlúčeniny. Emisie, ktoré produkuje doprava, závisia hlavne od jej intenzity, zloženia dopravného prúdu, technického stavu vozidiel, režimu dopravy, rýchlosti vozidiel a od klimatických faktorov. ¹

Celkový organický uhlík (ΣC) je spoločný názov pre organické látky v plynnej fáze. Na emitovaní tejto základnej znečisťujúcej látky sa podieľajú najmä spaľovacie procesy, lakovne a čerpace stanice pohonných hmôt.

Amoniak (NH₃) je bezfarebný, veľmi dráždivý plyn s charakteristickým ostrým zápachom. Bežne sa vyskytuje v prostredí a tiež vzniká činnosťou človeka. Amoniak je dôležitá látka pre rast rastlín ako aj nevyhnutná súčasť života človeka. Vo vode, pôde a ovzduší sa nachádza ako zdroj dusíka pre rastliny a zvieratá. Najviac amoniaku bezvodého sa do zložiek životného prostredia dostáva rozkladom hnoja, mŕtvych tiel rastlín a živočíchov. Vysoké koncentrácie amoniaku v ovzduší sa môžu vyskytnúť v prípade použitia umelého hnojiva na poliach. Prítomnosť amoniaku v ovzduší množstvách viac ako 50 ppm má dráždivé a leptavé účinky.

Ťažké kovy patria medzi základné skupiny znečisťujúcich látok, ktoré sa sledujú v rôznych zložkách životného prostredia. Ide o pomerne rozsiahlu skupinu kontaminantov, ktoré sa vyznačujú rozdielnymi vlastnosťami, účinkami i zdrojmi svojho pôvodu. Predmetom svetového monitoringu sú prvky: Hg, Cd, Cr a Pb. Tieto sa všeobecne považujú za najškodlivejšie pre ľudí a zvieratá. Veľmi škodlivé môžu byť aj niektoré ďalšie prvky, ktoré sú v malom množstve v pôdach a rastlinách potrebné, ak sa však nahromadia vo veľkom množstve, môžu pôsobiť ešte toxickejšie ako prv uvedené prvky, sú to napr. Zn, As, Cu, Ni a ďalšie.

Podľa pôvodu môžeme vyčleniť dva zdroje ťažkých kovov a to prírodné-geochemické a antropogénne.

Prírodné-geochemické zdroje: Ťažké kovy sú stopovými zložkami primárnych minerálov v horninách.

Antropogénne zdroje: Okrem prírodných-geochemických zdrojov ťažkých kovov existuje aj veľké množstvo antropogénnych zdrojov. Môžeme si vyčleniť viacero antropogénnych zdrojov ťažkých kovov (Alloway-Ayres, 1993; Ross, 1983):

- ◆ baníctvo – úložiská, haldy, transport rúd – ku kontaminácii dochádza v dôsledku zvetrávania a veternej erózie a úletov pri preprave rúd,
- ◆ hutníctvo – znečistenie vzniká z exhalátov, aerosólov, ktoré unikajú pri výrobe a spracovaní železa, ocele a farebných kovov,
- ◆ poľnohospodárstvo – umelé hnojivá, pesticídne prípravky,
- ◆ spaľovanie fosílnych palív (uhlie, ropa),
- ◆ elektronika,
- ◆ batérie,
- ◆ farby,
- ◆ tlač a polygrafia,
- ◆ prípravky v zdravotníctve – zubné prípravky, liečivá a pod.,
- ◆ odpadové hospodárstvo – spaľovne odpadov, odpadové kaly, skládky priemyselného a komunálneho odpadu.

¹ Správa o stave ovzdušia v Trnavskom kraji 2006, Správa o stave ovzdušia v Trenčianskom kraji 2006

Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
TZL	2 978	4 641	1 948	2 397	2 162	2 157	2 256	
SO ₂	46 459	49 863	26 443	43 557	37 461	45 259	43 468	
NO _x	8 576	9 065	8 826	9 510	8 801	7 908	8 805	
CO	8 922	12 262	5 495	4 415	3 822	3 799	3 932	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TZL	1882	1517	1287	1125	939,3	740,45	822,87	768
SO ₂	40 337	39004	33006	35659	32882,6	36826,29	39777,14	33572
NO _x	6802	6868	6313	6669	6400,8	5961,83	6688,63	5986
CO	4396	6021	5054	5629	6204,2	7229,4	6694,77	6399

Zdroj: NEIS

Tab.č. 17 : Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji

Z tabuľky č. 17 vidíme vývoj základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji, ktoré ovplyvňujú celé územie. Čo sa týka ukazovateľov TZL , SO₂, Nox možno hovoriť o významnom poklese týchto látok v ovzduší. Čo sa však týka CO (Oxid uhoľnatý) - ukazovateľ je nestály a ešte stále vykazuje vysoké hodnoty.

6. Občianska vybavenosť

6.1. Občianska vybavenosť

Z hľadiska občianskej vybavenosti sa v obci Čereňany nachádza Obecný úrad s Matričným úradom a Stavebným úradom, Základná škola s Materskou školou, Knížnica, Pošta. V obci sídli Rímsko-katolícka farnosť.

Z hľadiska občianskej vybavenosti občanom služby poskytujú :

- 1 obchod s potravinárskym tovarom
- 2 obchody so zmiešaným tovarom
- 3 pohostinské zariadenia a 2 stravovacie zariadenie (PIZZERIA a kaštieľ)
- 2 kaderníctva
- 2 autoservisy
- 2 zberné suroviny
- 1 ubytovacie zariadenie
- 2x autodoprava
- 1x družstevná bytovka so 4 bytmi

Dom smútku bol zrekonštruovaný v roku 2008, moderný s chladiacim zariadením a ozvučením.

V obci sú 3 bytové domy – v každom dome je 7 obecných bytov. Postavené v roku 2002, sú v dobrom stave, plne obsadené.

6.2. Sociálna vybavenosť

Obec Čereňany poskytuje sociálne služby v zmysle zákona. V obci je prevádzkovaná opatrovateľská služba – obec zamestnáva 5 ošetrovateliek. Obec poskytuje tiež rozvoz stravy a to v spolupráci so školskou jedálňou, ale tiež súkromným dodávateľom podľa prania občanov. Iné sociálne služby sú dostupné mimo územia obce najbližšie v obci Zemianske Kostolany a v rámci okresu sú dostupné najbližšie v meste Prievidza. Obec v súčasnosti nemá spracovaný Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb.

6.3. Zdravotnícka vybavenosť

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Zdravotné služby sú dostupné mimo územia obce v zdravotných strediskách/ambulanciách v susedných obciach Oslany, Bystričany, Zemianske Kostolany alebo v meste Prievidza.

6.4. Školská vybavenosť

V obci Čereňany sa nachádza Základná škola s Materskou školou. Základná škola s materskou školou Čereňany od 1. januára 2007 pracuje ako rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Jej súčasťou sú základná škola, materská škola, školská jedáleň a školský klub detí.

Školská budova pozostáva zo štyroch tried, pre každý ročník jedna. Ďalej sa tu nachádza počítačová učebňa, kde je umiestnených jedenásť počítačov určených na výchovno-vzdelávací proces a záujmovú činnosť. Triedy sú zariadené jednoducho, ale účelne. V každej triede sa nachádza bezprašná biela tabuľa. Všetky triedy sú už vybavené výškovo nastaviteľnými lavicami a stoličkami pre žiakov.

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ	32	33	34	31	40	39
Počet pracovníkov zariadenia	5,45	5,63	5,60	6,08	5,55	5,53
ZŠ	58	46	41	38	37	43
Počet pracovníkov zariadenia	8,90	8,27	7,98	7,58	7,33	6,65
ŠJ – počet pracovníkov zariadenia	3,48	3,48	3,00	3,00	3,00	4,45
Zdroj: Obec						

6.5. Kultúrna vybavenosť

Infraštruktúra kultúrnych a spoločenských zariadení v obci je nedostatočná -KD – v zlom technickom stave, morálne zastaraný, energeticky náročný, s nevyhovujúcimi hygienickými zariadeniami. Rekonštrukcia je plánovaná v časovom horizonte 5 rokov. Zo zariadení

trávenia voľného času sa v obci nachádza iba futbalové ihrisko, detské ihrisko, amfiteáter a posilňovňa.

Kultúrne vyžitie občanov zabezpečuje obec v spolupráci so spolkami pôsobiacimi v obci. Kalendár kultúrnych akcií obce je uvedený v tab. č. 19. Spolky, ktoré zabezpečujú akcie sú uvedené v tab. č. 20.

Obec vydáva Čerenianske noviny a má svoj youtube kanál.

Tab. č. 19 Tradičné aktivity obce Čereňany - kalendár		
mesiac	Názov aktivity	Náklady
január	Vítanie nového roku	2000
	Koledy	300
	Hasičský ples	300
	Obrady	100
február	Fašiangy	1000
	Obecný ples	300
	Obrady	100
marec	Oslavy MDŽ	200
	Uvítanie detí do života	200
	Obrady	100
	Obecné noviny	300
apríl	Veľkonočná zábava	500
	Obrady	100
máj	Oslavy 1. mája dychovky v kašteili Čereňany	500
	Stavanie mája	300
	Obrady	100
jún	Oslavy dňa detí	600
	Uvítanie detí do života	200
	Čerenianska gulášovačka	1000
	Uvítanie detí do života	200
	Obecné noviny	300
	Obrady	100
júl	Hody - hodový program	1500
	Obrady	100
august	Oslavy SNP	500
	Obrady	100
september	Zahájenie školského roku	100
	Uvítanie detí do života	200
	Obecné noviny	300
	Obrady	100
október	Mesiac úcty k starším - program v KD	600
	Obrady	100
november	Členské schôdze spoločenských organizácií	500
	Obrady	100
december	Mikuláš	500
	Vianočné koledy	200
	Silvester	500
	Uvítanie detí do života	200
	Obecné noviny	300
	Obrady	100

V obci fungujú spolky uvedené v tabuľke č. 20.

Tab. č.20 Spolky pôsobiace v obci Čereňany a dotácie z rozpočtu obce na ich činnosť	
Názov spolku	Výška dotácie z rozpočtu obce
Dobrovoľný hasičský zbor	5500
Športový klub	7900
Prenájom miestnosti pre spevácku skupinu	
Hôrky (UPS) + na činnosť	810

Prenájom miestnosti v UPS na knižnicu + na činnosť	1400
Zdroj: obec 2015	

6.6. Športová vybavenosť

Obyvatelia na trávenie voľného času využívajú najmä futbalové ihrisko a posilňovňu na športové aktivity. Deti voľný čas trávia na detskom ihrisku.

7. Technická infraštruktúra

7.1 Doprava

Cestnú sieť tvorí 13 km ciest III. – IV. kategórie. Cestná sieť je dostatočná, a však nevyhovujúca po kvalitatívnej stránke, osobitne miestne komunikácie.

Územím vedie železničná sieť.

V obci je zabezpečovaná autobusová doprava, ktorá umožňuje obyvateľom cestovať za prácou, povinnosťami ale i zábavou.

7.2 Vodné hospodárstvo

V obci sa nenachádza významná vodná plocha.

7.3 Elektrifikácia, verejné osvetlenie a rozhlas

Obec je plne elektrizovaná. Úplná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete prebehla v obci v rokoch 1995 – 1999. Od tej doby sú všetky elektrické vedenia po betónových stĺpoch a rozvod elektriny zabezpečuje po obci 13 trafostaníc.

V obci je vybudované verejné osvetlenie. Technicky je v dobrom stave, je však energeticky veľmi náročné, z tohto dôvodu obec plánuje jeho rekonštrukciu.

Obecný rozhlas – bol zrekonštruovaný v roku 2012, je plne funkčný a denne využívaný. Rozhlasová ústredňa je moderná, s počítačovým vybavením, s možnosťou nahrávania a spúšťania relácií prostredníctvom PC aj v mimopracovných hodinách a dňoch.

7.3 Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná, ani sa s plynofikáciou neuvažuje.

7.4 Vodovod a kanalizácia

Obec je 100 % pripojená na vodovod. Obec v súčasnosti nie je odkanalizovaná, na odkanalizovaní sa pracuje. Je pripravený projekt odkanalizovania v spolupráci s obcou Oslany. Tento riešia Stredoslovenské vodárne a kanalizácie, kde po získaní finančných prostriedkov bude projekt realizovaný.

7.5. Odpady

Obec nakladá s odpadmi v súlade so zákonom. Podľa zmluvy o odvoze a zneškodňovaní komunálneho odpadu č.4/2008 zo dňa 15. 12. 2009 cyklus vyvážania odpadu je v letnom období t. j. od 1. júna do 30. septembra každý druhý utorok a v zimnom období t. j. od 1. októbra do 30. mája každý utorok. Zber zmesového komunálneho odpadu vykonáva Technické služby mesta Partizánske a. s. Obec separuje odpad na úrovni: sklo, plasty, kovy a papier.

Vývoz odpadu veľkoobjemovými kontajnermi sa uskutočňuje dva krát za rok, na jar a na jeseň. Ostatné komodity sa zbierajú podľa potreby.

7.6. Územný rozvoj

Obec v súčasnosti nemá spracovaný územný plán. Obec v súčasnosti rieši obstarávanie územno-plánovacej dokumentácie.

8. Cestovný ruch

Zdrojom pre rozvoj cestovného ruchu v obci Čereňany je prítomnosť kultúrnych pamiatok v obci a prítomnosť prírodných pamiatok v obci.

Z hľadiska kultúrno- poznávacích foriem cestovného ruchu možno upriamiť pozornosť na kultúrne pamiatky v obci, ktoré prezentuje tab. č. 21.

Z hľadiska rozvoja turistiky možno upriamiť pozornosť na CHKO Ponitrie v ktorého oblasti sa katastrálne územie obce nachádza. (napr. chránený strom v obci).

V obci sa nachádza kaštieľ v ktorom sídli reštaurácia Afrodita, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou a poskytuje služby cestovného ruchu.

Tab. č. 21 Národné kultúrne pamiatky NKP Čereňany						
Názov NKP	Bližší popis	Lokalizácia	Číslo pamiatky	Stav	Dôvod ochrany	Majiteľ NKP
KAŠTIEĽ	hotel, reštaurácia Afrodita	Čereňany	824/1	dobrý	okolo 1640	Súkromné vlastníctvo občanov
PARK	Park pri kaštieli	Čereňany	824/2	vyhovujúci	1.pol.20.st.	Akciová spoločnosť
KOSTOL	farský kostol Márie Magdalény	Čereňany	823	vyhovujúci	13.st.	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií

Zdroj: Register NKP

9. Hospodárstvo

9.1. Hospodárenie obce

Obec vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce. Svoje potreby financuje predovšetkým z vlastných príjmov, zo štátnych dotácií, ako aj z ďalších zdrojov.

Vlastné príjmy sú príjmy z majetku obce a z majetku prenechaného obci do užívania (nájom), výnosy z miestnych daní a z miestnych poplatkov, podiely na daniach v správe štátu, výnosy z pokút uložených za priestupky a iné príjmy. Obec môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu.

Výdavky obce tvoria najmä výdavky na výkon samosprávnych funkcií obce, výdavky na údržbu majetku obce a investičné výdavky. Na krytie mimoriadnych výdavkov vo všeobecnom záujme môže obec rozhodnúť o zavedení verejnej dávky (príspevku, poplatku naturálnom plnení), o vyhlásení dobrovoľnej zbierky alebo o prijatí úveru alebo pôžičky.

Čereňany

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2011 - 2014)

HLAVNÉ INDIKÁTORY (2014)

			priemer obcí SR
+	Základná bilancia	1,2 %	0,1 %
+	Dlhová služba	4,2 %	7,7 %
+	Celkový dlh	1,0 %	23,5 %
+	Závazky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	0,4 %
+	Okamžitá likvidita	125,1 %	141,6 %

Objekt č. 2 Hodnotenie finančného zdravia obce podľa Ineko

9.2. Rozpočet obce

Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet zostavený podľa osobitných predpisov. Zostavuje sa na obdobie jedného kalendárneho roka. Rozpočet obce obsahuje príjmy a výdavky spojené s činnosťou samosprávy, finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, k rozpočtu

samosprávneho kraja a finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám. Účtovné obdobie uzatvára záverečný účet.

Tab. č. 22 Rozpočet obce Čereňany						
rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
príjmy	653486	590309	755884	565929	621242	719496
výdavky	643117	571113	746557	551478	618365	711416
Zdroj: Obec						

9.3 Majetok obce

Majetok obce tvoria všetky hnutelné a nehnuteľné veci vo vlastníctve obce a všetky pohľadávky a iné majetkové práva obce a majetkové práva ostatných subjektov založených, resp. vytvorených obcou.

Majetok obce musí obec zveľaďovať a zhodnocovať. Obec môže zveriť svoj majetok do správy subjektom, ktoré založila alebo zriadila, prípadne prenajať inej právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá má odbornú spôsobilosť.

Majetok obce Čereňany interpretuje tab. č. 23

Tab. č.23 Majetok obce Čereňany	
Kategória	Hodnota v EUR
Budovy:	1 293 107,99
Budova MŠ a hospodárska budova	65 007,04
Bytovky	823 890,31
Šatne a telocvičňa, ihrisko	89 162,19
Amfiteáter	142 469,96
Hasičská zbrojnica	22 694,22
Dom smútku	78 824,30
Kaplnka Fančová	2 628,96
Obesný úrad	63 060,90
Dom-(Varga)	466,71
Sklad CO	697,07
Pomník partizánov	829,85
Dom zahradkárov	1 246,86
Hospodárska budova	165,97
Dom holubári-polovníci	3,31
Dom(Gogora)	3,31
Budova ZŠ a nádvorja	1 957,03
Stavby	357 759,45
Pracovné stroje a zariadenia	1 445,59
Dopravné prostriedky	241 525,61
Škoda Octavia	16 451,60
Citroen Berlingo	7 966,54
Požiarna striekačka	331,94
Volkswagen VW	10 664,34
Ranault Midlum 210.10	202 111,19
Zetor 6911	4 000,00
Inventár	66 372,26
Pozemky	270 247,75

9.4. Podnikateľské subjekty v obci

K najvýznamnejším zamestnávateľom v obci patrí Kaštieľ Afrodita, Uniprastav s. r. o. a Roľnícke družstvo Čereňany. Zastúpenie podnikateľského sektora v obci je na priemernej úrovni. Veľa občanov v obci je držiteľom živnostenského oprávnenia na rôzne činnosti, ktoré pokrývajú takmer celé spektrum spoločensky potrebných činností. Vysoký počet osôb so živnostenským oprávnením je spôsobený tiež ekonomickými podmienkami na Slovensku, kde zamestnávatelia často uprednostňujú prácu na živnosť.

Vybavenosť obce prevádzkami služieb, ktoré využívajú občania je dobrá. Rozpis podnikateľského sektora v presných údajoch o firmách nie je súčasťou programu vzhľadom na to, že tento segment je veľmi premenlivý.

10. SWOT ANALÝZA

7.1. SWOT ANALÝZA	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ■ zachované prírodné prostredie pre život človeka ■ výhodná poloha obce ■ predškolské a školské zariadenie v obci ■ zabezpečená sociálna starostlivosť odkázaným občanom ■ 100% pokrytie vodovodom ■ stabilná verejná správa ■ dôstojný cintorín – rekonštrukcia domu smútku ■ vybavenosť obce službami - drobné prevádzky priamo v obci ■ výborná dopravná dostupnosť ■ jednoliata náboženská a národnostná štruktúra ■ vybavenosť obce na šport ■ národné kultúrne pamiatky v obci ■ prírodné pamiatky v obci ■ pripravený projekt odkanalizovania obce ■ výborné finančné zdravie obce ■ zariadenie cestovného ruchu v obci ■ kultúrny rozvoj obce ■ bytová výstavba obce ■ majetok obce 	<ul style="list-style-type: none"> ■ negatívny demografický trend ■ chýbajúce odkanalizovanie obce ■ chýbajúca plynofikácia ■ chýbajúce zdravotné stredisko v obci ■ stárnutie obyvateľstva ■ stav miestnej infraštruktúry ■ majetkové vysporiadanie pozemkov ■ stav okolitých lesov ■ nízka úroveň rozvoja cestovného ruchu , chýbajúce produkty cestovného ruchu ■ nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových aktivít obce ■ slabá počítačová úroveň znalostí obyvateľstva – staršia generácia
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ■ dobudovanie zariadení na ochranu životného prostredia ■ udržanie demografického trendu, rast počtu obyvateľov ■ rozvoj pracovných príležitostí priamo v obci ■ zlepšenie životného prostredia – dobudovanie zariadení na ochranu životného prostredia ■ rozvoj cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> ■ zhoršenie životného prostredia v dôsledku chýbajúcich zariadení na jeho ochranu ■ stárnutie obyvateľstva ■ zhoršenie demografického vývoja ■ zadĺženie obce

B. Strategická časť

11. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Faktory rozvoja predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie vedie k zmierneniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce Čereňany:

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Nedostatočný stav miestnej infraštruktúry ako aj slabá propagácia lokality	Lokalizácia obce
Nedostatočná kvalita miestnej infraštruktúry	Jestvujúca infraštruktúra
Nevyhovujúci stav miestnych komunikácií	Miestne komunikácie zabezpečujúce dostupnosť obce
Nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a kvalita služieb v oblasti CR*	Jestvujúce zdroje rozvoja cestovného ruchu v obci
Udržateľnosť zariadení do budúcnosti	Materská a základná škola v obci
Chýbajúca infraštruktúra na ochranu vôd. (kanalizácia, ČOV)	Podzemné vody
Stav životného prostredia, nedostatočná úroveň jestvujúcich zariadení na jeho ochranu	Príjemné životné prostredie
Nízky rozpočet obce, problematické prefinancovanie a spolufinancovanie akcií	Možnosť využívať financie z EU Dobré finančné zdravie obce

*CR – cestovný ruch

12. Východiská stratégie, stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

12.1. Východiská stratégia

Slovensko je krajina s vysokým podielom obcí, ktoré však ešte stále nedosahujú porovnateľnú úroveň kvality života obcí v iných krajinách EÚ. Súčasný trend sťahovania mestského obyvateľstva do obcí súvisiaci s hľadaním pokojnejšieho a čistejšieho prostredia pre život ako aj ekonomická náročnosť bytov v mestách porovnateľná z nehnuteľnosťami v obciach, ponúka obciam mnoho šancí na ich oživenie, zatraktívnenie a zlepšenie ich demografickej prognózy. V tejto súvislosti však trend kladie zároveň požiadavky na nevyhnutné zlepšenie kvality života v obci čo sa týka jej dostupnosti, technického vybavenia a spektra ponúkaných služieb.

Obec Čereňany mala v minulosti oveľa nižší počet obyvateľov. V roku 1940 mala obec 255 domov a 1095 obyvateľov. V roku 1991 pri prvom sčítaní obyvateľov mala obec už 1689 obyvateľov. Ďalej počet obyvateľov narastal až do roku 2009 kedy začal klesať. V roku 2011 sa pokles zastavil a došlo ku stagnácii alebo stabilizácii. Počet obyvateľov obce sa pohybuje okolo 1700 obyvateľov. Nielen nízka pôrodnosť, ale v poslednom období i negatívne saldo migrácie stoja za stagnáciou demografického rozvoja tejto obce. Neistý demografický trend sa prejavuje tiež v trvalom osídlení obce, kde až 21,05 % domov zostáva neobývaných. Zotrvanie v obci na určitom území je samozrejme závislé nielen od vytvorených podmienok na bývanie, ale i vytvorených pracovných príležitostí v okolí. Pri skúmaní zamestnanosti v obci narážame na zvyšujúci sa počet nezamestnaných osôb, ktorý je však celospoločenským javom a nemožno ho vzťahovať na obec, tvorba pracovných príležitostí priamo v obci by však bola žiadúca.

Zaujímavým súčasným trendom je sťahovanie sa do dedín, kedy každým desaťročím sa postupne zvyšuje podiel obyvateľstva žijúceho na vidieku. O dve desaťročia by mohol byť podiel obyvateľstva bývajúceho na vidieku vyšší, než podiel obyvateľstva bývajúceho v mestách. Sťahovanie do obcí je typickejšie pre obce lokalizované v blízkosti pracovných príležitostí pre občanov.

Silné stránky obce definované vo SWOT analýze obce Čereňany, ktorými sú čisté životné prostredie, s dobrým ovzduším, dostatkom pitnej vody budú v budúcnosti stále väčšou devízou, ktorú je potrebné maximálne využiť pre rozvoj obce rešpektujúci zachovanie týchto kvalít aj pre ďalšie generácie.

Využitie predností obce môže zlepšiť demografický vývoj, zvýšiť atraktivnosť obce ako miesta na bývanie a zvýšiť návštevnosť obce prípadným rozvojom cestovného ruchu, ktorý umožní zvýšiť príjmy obyvateľstvu obce ako aj samotnej obci.

Rozvoj obce Čereňany je možný za predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre takýto rozvoj, ktorými sú hlavne dobudovanie základnej infraštruktúry obce, bytová výstavba, udržanie resp. rozšírenie siete služieb ako aj príprava a realizácia rozvojových aktivít v oblasti kultúry, športu a oblasti cestovného ruchu. Veľmi dôležitá je upravenosť obce, teda úprava a vzhľad jestvujúcich obydlí, stav lúk, záhrad a lesov.

Po vytvorení všetkých základných podmienok pre rozvoj obce, môže obec uvažovať o ďalších smeroch rozvoja. Tu môže pristúpiť k investičným, ale i vysokokvalitným neinvestičným

projektom zameraným na oživenie obce a rozvoj cestovného ruchu. V rokoch 2014 – 2020 bude veľký dôraz kladený na rozvoj zamestnanosti a ľudských zdrojov. Obec by mala zväžiť aktivity v tejto oblasti.

V každej fáze rozvoja obce je dôležité zdôrazňovať jej prednosti a čo najviac obec presadzovať všade kde je to možné a vhodné. Za týmto účelom je potrebné dopracovať marketingovú a komunikačnú stratégiu obce, ktorá má napomôcť celkovému rozvoju aktivít realizovaných v obci. Či už sa jedná o základné údaje o obci alebo ide o podporu kultúrnych a iných aktivít v obci, vždy je dôležité na tieto aktivity upriamiť pozornosť.

Pokiaľ má obec záujem masívnejšie sa rozvíjať čo sa týka pritiažnutia nových obyvateľov do obce – zvýšenie počtu obyvateľov, mala by zväžiť vypracovanie Programu rozvoja bývania. Iba vytvorením podmienok pre bývanie v obci a dobudovaním infraštruktúry, či už formou bytovej výstavby alebo individuálnej bytovej výstavby a zľahčením prístupu k pozemkom a nehnuteľnostiam v obci môže obec dosiahnuť trvalé zvýšenie počtu obyvateľov.

V programovom období 2014 – 2020 dostane obec Čereňany opäť mnoho šancí využiť na svoj rozvoj aj peniaze z EU. Už dnes by si obec mala pripraviť možné smery rozvoja a projektové zámery, aby v čase výzvy bola pripravená na zapojenie.

Pri čerpaní prostriedkov a uprednostňovaní jednotlivých aktivít zo stratégie obce v nadväznosti na aktivity podporované z EU je potrebné zväžiť aj finančné zaťaženie spôsobené nie nevyhnutnosťou spolufinancovať projekty, ale nevyhnutnosťou projekty celkovo prefinancovať a preklenúť obdobie od realizácie projektu do prijatia nenávratných finančných prostriedkov z EU.

Z toho vyplýva, že načrtnutá stratégia rozvoja obce Čereňany vyžaduje ešte dohodu obecného zastupiteľstva o poradí realizácie jednotlivých aktivít. Poradie realizácie jednotlivých aktivít sa odrazí v časovej usporiadanosti realizácie aktivít. Tá môže byť ponímaná orientačne, ale i záväzne v závislosti od prístupu a kvality činnosti obecného zastupiteľstva.

Stratégiu rozvoja obce Čereňany prezentuje globálny cieľ stratégie, špecifické ciele, priority, opatrenia a aktivity potrebné na naplnenie cieľa.

12.2 Stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

Na základe prevedenej swot analýzy obce a navrhnutých aktivít bol formulovaný globálny cieľ stratégie rozvoja obce Čereňany a tým je :

Vytvorenie základných podmienok pre trvalo udržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov pri zachovaní životného prostredia pre ďalšie generácie.

Globálny cieľ zahŕňa v sebe množstvo parciálnych cieľov, ktoré je potrebné naplniť, aby bol dosiahnutý synergický efekt a celkový trvalo udržateľný rozvoj obce.

Formulácia globálneho strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre uspokojujúce plnenie parciálnych cieľov. Rozvoj obce je dlhodobý trvajúci proces, ktorý môže priniesť očakávané výsledky len za predpokladu, že obec v čo najvyššej miere využije definované faktory rozvoja a zrealizuje aktivity viažúce sa k prioritám a opatreniam.

K naplneniu globálneho cieľa by mali prispieť tri špecifické ciele rozpracované do priorit, opatrení a aktivít, ktoré sú na seba vzájomne viazané a nesplnenie jedného z nich, negatívne ovplyvňuje plnenie ďalšieho.

K prioritám stratégie rozvoja obce Čereňany patrí :

A.

Dobudovanie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci

B.

Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva

C.

Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na masívnejší rozvoj obce podporujúci vyšší sociálno-ekonomický rast

Globálny cieľ	Priority
<p><i>Vytvorenie základných podmienok pre trvalo udržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov pri zachovaní životného prostredia pre ďalšie generácie.</i></p>	<p>Priorita A.</p> <p><i>Dobudovanie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci</i></p>
	<p>Priorita B.</p> <p><i>Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva</i></p>
	<p>Priorita C.</p> <p><i>Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na masívnejší rozvoj obce podporujúci vyšší sociálno-ekonomický rast</i></p>

C. Programová časť

Priorita A.

Dobudovanie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci

Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra

Cieľ: Zlepšenie dostupnosti obce, dosiahnutie vyhovujúcej kvality miestnych komunikácií, budovanie chodníkov. Upravené verejné priestranstvá a verejná zeleň. Skvalitnenie internetizácie obce.

Základná infraštruktúra v podobe kvalitných miestnych komunikácií a upravených verejných priestranstiev tak, aby zodpovedala environmentálnym a bezpečnostným požiadavkám je základným prvkom k zabezpečeniu rozvoja obce. Preto je nevyhnutné dorekonštruovať nevyhovujúce komunikácie. K rekonštrukcii komunikácií patrí aj rekonštrukcia verejných priestranstiev a úprava zelene predovšetkým v zastavanom centre obce. Sem patrí rekonštruovanie, resp. budovanie chodníkov zvyšujúcich bezpečnosť chodcov, prípadná rekonštrukcia resp. udržiavanie dobrého stavu jestvujúcich autobusových zastávok, lavičiek a inej drobnej infraštruktúry v obci. V súvislosti s opatrením nemožno zabudnúť ani na reguláciu územného rozvoja a to v prípade, že by nastal masívnejší územný rozvoj, resp. iný rozvoj obce vyžadujúci si regulovaný prístup a obmedzenie využitia územia. So základnými potrebami obce súvisí aj stabilná elektrifikácia obce, ktorá nevykazuje časté výpadky, či výkyvy napätia poškodzujúce spotrebiče, udržanie kvality verejného osvetlenia respektíve zníženie energetickej náročnosti verejného osvetlenia. Významnú rolu hrá aj zabezpečenie dobrej priestorovej orientácie v obci a to umiestnením tabúl a viditeľným ničím neprekrytým označením domov. V ďalšej etape rozvoja obce je potrebné zabezpečiť jej kvalitnejšiu internetizáciu.

- A 1. 1 ■ Splašková kanalizácia a ČOV**
- A 1. 2 ■ Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci**
- A 1. 3 ■ Rekonštrukcia autobusových čakární a príľahlých chodníkov**
- A 1. 4 ■ Odľahčenie vodného toku**
- A 1. 5 ■ Rozšírenie miestneho cintorína**
- A 1. 6 ■ Rekonštrukcia chodníka Prievidzská**
- A 1. 7 ■ Vybudovanie oddychovej zóny a parkoviska pri amfiteátri**
- A 1. 8 ■ Vybudovanie parkoviska pred kostolom**
- A 1. 9 ■ Vybudovanie obecného parku**
- A 1. 10 ■ Rekonštrukcia cesty Fančová**
- A 1. 11 ■ Výstavba zberného dvora**
- A 1. 12 ■ Skvalitniť internetizáciu obce, zvyšovanie podielu pripojených domácností a iných subjektov**
- A 1.13 ■ Rekonštrukcia miestnych komunikácií**

Opatrenie č. A. 2. – Udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci, individuálna bytová výstavba, bytová politika.

Cieľ: Zabezpečenie podmienok na realizáciu obnovy súkromných objektov v obci, zachovanie dobrého stavu objektov (domov, chalúp, chát a iných objektov), individuálna bytová výstavba. Realizácia bytovej politiky obce.

V nadväznosti na koncepciu štátnej bytovej politiky realizuje aj obec Čereňany na úrovni obce svoju bytovú politiku. Úlohou obcí v oblasti bytovej politiky je predovšetkým zabezpečiť regulovaný rozvoj územia t.j. obstarávať a schvaľovať územnoplánovacia dokumentáciu, pripraviť a realizovať Plán rozvoja bývania, koordinovať činnosť účastníkov procesu rozvoja bývania, zabezpečovať pozemky a technickú infraštruktúru nevyhnutnú pre výstavbu, evidovať informácie o dopyte po bytoch a vytvárať podmienky na obnovu bytového fondu.

Realizácia bytovej politiky je zároveň nástrojom prostredníctvom ktorého môže obec zlepšiť demografický vývoj. Nárast počtu obyvateľov, v prípade, že je evidovaný dopyt, možno korigovať bytovou výstavbou, resp. vytvorením podmienok na individuálnu bytovú výstavbu. (IBV) Obec realizovala výstavbu nájomných bytových domov, vo vlastníctve obce sú 3 bytové domy, počíta s ďalšou výstavbou ako aj s IBV občanov na pozemkoch v ich vlastníctve. IBV je pre demografické ako aj ekonomické rozširovanie obce kľúčové, preto je potrebné neklásť prekážky v súvislosti s výstavbou. Nezanedbateľné sú pozemky súkromných majiteľov a objekty v súkromnom vlastníctve, ktoré sú nevyužívané z dôvodu, že majitelia nemajú vôľu odpredať pozemok, či objekt aj napriek tomu, že nedochádza k jeho využívaniu a obnove. Nedostupnosť pozemkov je jedným z hlavných dôvodov stagnujúcej výstavby a obnovy objektov v obciach.

Aktivity:

- A. 2. 1 ■ Príprava individuálnej bytovej výstavby 120 pozemkov**
- A. 2. 2 ■ Výstavba obecných nájomných bytov**
- A. 2. 3 ■ Monitoring – stály zoznam súkromných pozemkov a objektov určených na odpredaj**
- A. 2. 4 ■ Správa nájomných bytových domov**

Opatrenie č. A. 3. - Sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie obyvateľstva

Cieľ: Zabezpečiť základné vzdelávanie pre občanov trvale žijúcich v obci, odkázaným občanom primeranú sociálnu starostlivosť na úrovni obce, zabezpečiť občanom obce dostupnú zdravotnú starostlivosť.

Zabezpečenie vzdelávacieho procesu je pri znižujúcom sa počte detí a celkovo nepriaznivom demografickom vývoji materiálne i organizačne veľmi náročné, na druhej strane školské zariadenie priamo v obci vychádza v ústrety rodinám.

Oživiť demografický vývoj a pozdvihnúť úroveň školy je pre obec aj v súvislosti s rušením neefektívnych zariadení vysokým cieľom, preto cieľom tohto opatrenia nie je zvyšovanie kvality zariadenia, ale jeho zachovanie. Ďalšie investície do zariadenia budú smerovať iba do nevyhnutných opráv a voľnočasových aktivít pre deti. Významnejšie investície je vhodné realizovať až v prípade, že sa oživí demografický vývoj a bude jasná udržateľnosť zariadenia. Základné vzdelávanie II. stupňa je možné zabezpečiť v susednej obci. Tu je dôležité dbať na zosúladenie začiatku a konca školského vyučovania so spojmi zabezpečujúcimi dopravu detí do školy ako aj zachovať hustotu týchto spojov.

Opatrenie počíta so zabezpečením primeranej sociálnej starostlivosti odkázaným občanom vo forme ošetrovateľskej starostlivosti na úrovni obce. Tu je možné zabezpečiť čiastočnú opatrovateľskú starostlivosť.

Obec nedisponuje vlastným zdravotným strediskom, preto sa odporúča podporovať a spolupracovať so zariadením susednej obce, ktoré sú občania zvyknutí využívať.

So zdravím obyvateľov obce súvisí aj dbanie na zvyšovanie povedomia o prevencii chorôb, zdravom životnom štýle. Obec by sa mala zaujímať o dodržiavanie predpisov v miestnych podnikoch, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravie človeka a prípadné porušovanie oznámiť príslušným orgánom. (fajčenie na verejných priestranstvách a vo vnútri budov, predaj cigariet a alkoholu maloletým, nadmerný hluk v podnikoch, dodržiavanie hygieny).

Aktivity:

- A.3.1.■ Zateplenie materskej školy
- A.3.2.■ Rekonštrukcia a zväčšenie kapacity MŠ
- A.3.3.■ Výmena zdrojov energie ZŠ
- A.3.3.■ Zabezpečenie individuálnej ošetrovateľskej starostlivosti
- A.3.4 ■ Organizovanie akcií, ktoré odstraňujú osamelosť starších občanov stretávaním sa, zapájaním ich do aktívneho života v obci : kultúrne aktivity a vystúpenia, podpora duchovnej turistiky, organizovanie pútí a jednoduchých zájazdov s nástupom priamo v obci, stretnutia dôchodcov, kluby
- A.3.5 ■ Poskytovanie prvotných informácií o spôsobe riešenia sociálne obtiažnych situácií
- A.3.6 ■ Poskytovanie stálych informácií o sieti sociálnych zariadení pre ul'ahčenie riešenia sociálne obtiažnych situácií
- A.3.7 ■ Zaujímať sa o dodržiavanie predpisov súvisiacich s dopadom na zdravie človeka v miestnych podnikoch
- A.3.8 ■ Ústretovo prijímať akcie organizované na podporu povedomia o prevencii chorôb a zdravom životnom štýle, informovať o akciách
- A. 3.9■ Zriadenie domu sociálnych služieb

Opatrenie č. A. 4. - Kultúrna infraštruktúra a šport

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu miestnej kultúrnej infraštruktúry, rozvíjanie kultúrnych akcií v obci.

Organizácia kultúrnych podujatí a akcií podporujúca širšie možnosti kultúrneho vyžitia v obci úzko súvisí s dobrým technickým stavom objektov, ktoré sú predmetom kultúrnych aktivít. Obec má k dispozícii objekt kultúrneho domu, vyžaduje však rekonštrukciu. Aj napriek nižšiemu počtu obyvateľov, obec by sa mala snažiť o tvorbu kultúrnych aktivít a akcií, ktoré oživujú život v obci.

Na úseku športu a športových aktivít, nevyhnutné je vymedziť priestor na športové aktivity, aby nedochádzalo k svojvoľnému devastovaniu okolia za účelom vykonávania športových aktivít, ako aj rozvíjať športové aktivity detí a mládeže aplikovateľné pre obec Čereňany. Zvlášť treba dbať na kontrolovaný rozvoj niektorých športov v obci, ktoré môžu spôsobiť vážnu devastáciu okolia.

Aktivity:

- A.4.1 ■ Výstavba multifunkčného ihriska
- A.4.2 ■ Zateplenie budovy športového klubu
- A.4.3 ■ Rekonštrukcia kultúrneho domu
- A.4.4 ■ Rekonštrukcia amfiteátra
- A.4.5 ■ Zachovanie jestvujúcich a tvorba nových kultúrnych aktivít v obci
- A.4.6 ■ Rozvíjanie a podpora nových športových aktivít v obci
- A.4.7 ■ Výstavba detských ihrísk

Opatrenie č. A.5. – Služby všeobecnej vybavenosti.

Cieľ : Zabezpečenie maximálne možnej udržateľnej siete podnikov poskytujúcich služby občanom a návštevníkom obce.

Prevádzkovanie podniku, ktorý ponúka služby v malej obci je vzhľadom na rozsahovo malý trh vždy problematické a niekedy i nerentabilné (pošta v obci) . Pre občanov, ktorý v určitom okamihu trávia podstatnú časť života doma ako je to napr. u dôchodcov, detí počas prázdnin, invalidných občanov, mamičky na MD je aspoň minimálna sieť služieb nachádzajúca sa priamo v obci dôležitá. Dopyt po vybavenosti obce službami rastie vtedy ak sa jedná o obec s rozvinutým cestovným ruchom a vyššou návštevnosťou. Stupeň vybavenosti obce často poukazuje na úroveň celkového rozvoja obce. Mnohé príklady z praxe poukazujú na to, že aj v malých obciach je možné vytvoriť priestor na rozvoj služieb rôzneho charakteru. V prípade obce Čereňany je dôležité zachovať súčasnú sieť služieb, pri zlepšení infraštruktúry cestovného ruchu a zvýšení návštevnosti obce, možné je rozvíjať ďalšie služby v obci.

Aktivity:

- A.5.1 ■ Kamerový bezpečnostný systém**
- A.5.2 ■ Zachovanie existujúcich služieb v obci**
- A.5.3 ■ Vytváranie podmienok na rentabilné prevádzkovanie služieb**

Opatrenie č. A. 6. - Bezpečnosť obce

Cieľ: Zachovanie štruktúr pre bezpečnosť obce, dobrovoľný hasičský zbor, realizácia protipovodňových opatrení.

Bezpečnosť obce súvisí s ochranou obce pred prírodnými, ale i priemyselnými katastrofami. Pri zabezpečení ochrany obce majú na tento účel obce vyčlenených len málo prostriedkov, významná však býva činnosť dobrovoľného hasičského zboru.

Činnosť dobrovoľného hasičského zboru je pre obec širokospektrálne prínosná. Nejedná sa len o zabezpečenie rýchleho zásahu v prípade lokálnych požiarov, povodní a iných katastrof, jedná sa aj o prehĺbovanie kooperácie medzi občanmi, zachovanie dobrých vzťahov a významnú voľnočasovú aktivitu pre obyvateľov hľadajúcich zmysluplné trávenie voľného času. V súčasnosti sa obce pasujú v tomto smere s niekoľkými problémami. Jedná sa o nastupujúci nezáujem občanov o sústreďovanie v dobrovoľnom hasičskom zbore, slabé a zastarané technické vybavenie zboru, chýbajúce finančné prostriedky a obtiažny rozvoj tejto aktivity v obciach, kde aktivita nemá tradíciu. Platí, že čím odľahlejšia je obec, tým väčší význam táto aktivita nadobúda. Aj v prípade, že nebol v poslednom období zaznamenaný stav vyžadujúci si zásah zboru, vhodné je občasne preveriť funkčnosť a akcieschopnosť členov zboru ako aj urobiť revíziu potrebnej techniky.

Aktivity:

- A.6.1 ■ Kamerový bezpečnostný systém**
- A.6.2 ■ Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci**
- A.6.3 ■ Odľahčenie vodného toku**
- A.6.4 ■ Podpora dobrovoľného hasičského zboru ako štruktúr zabezpečujúcich ochranu obce pred požiarom a katastrofami.**
- A.6.5 ■ Protipovodňové opatrenia**

Priorita B.**Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva****Opatrenie B.1. - Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd.**

Cieľ: Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva.

Opatrenie je zamerané na zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou z verejného vodovodu v požadovanej kvalite a kvantite.

V rámci opatrenia je žiadúci aj prieskum kvality vôd v miestnych studniach. Bezplatný rozbor vody sledujúci hodnoty dusičnanov je možné hromadne urobiť v svetový deň vody každoročne v Regionálnom úrade zdravotníctva.

S opatrením súvisí aj systematické znižovanie znečistenia vôd a to prijatím opatrení na ochranu vôd.

Aktivity:

- B.1. 1 ■ Splašková kanalizácia a ČOV**
- B.1. 2 ■ Odľahčenie vodného toku**
- B.1. 3 ■ Prieskum kvality vody v miestnych studniach**
- B.1. 4 ■ Súčinnosť pri monitorovaní stavu podzemných vôd a ochrana povrchových a podzemných vôd**
- B.1. 5 ■ Protipovodňové opatrenia**
- B.1. 6 ■ Rozvody vodovodu – výmena potrubia**

Opatrenie B.2.- Odpadové hospodárstvo

Cieľ: Riešenie odpadov na úrovni obce, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok na zdravie obyvateľov a ekosystému.

V rámci opatrenia je na úrovni obce dôležité dbať na zlepšenie separácie odpadov a zabezpečenie vhodnej likvidácie nebezpečných odpadov. Na úrovni separácie odpadov je možné navýšenie nádob na separáciu odpadu, rozšírenie portfólia druhov separácie ako i zvláštne separovanie biologického odpadu a hľadanie ciest jeho ďalšieho využitia resp. zhodnotenia. Nedostatok, nedostupnosť resp. zlý technický stav nádob na separáciu odpadu je častým dôvodom prečo obyvatelia odpad neseparujú. V tejto oblasti je potrebné taktiež zvyšovať povedomie obyvateľov a ich motiváciu k separácii. V prípade skládky odpadov je potrebné podniknúť primerané aktivity na jej uzatváranie a rekultiváciu v zmysle zákona o odpadoch.

Aktivity:

- B.2.1 ■ Výstavba zberného dvora**
- B.2.2 ■ Splašková kanalizácia a ČOV**
- B.2.3 ■ Zvyšovanie podielu separovaného odpadu**
- B.2.4 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti separácie**
- B.2.5 ■ Navyšovanie a pravidelná kontrola technického stavu zberných nádob**
- B.2.6 ■ Ukončenie sanácie environmentálnej záťaže**

Opatrenie B.3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Cieľ: Dobudovanie a zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody, ochrana a priaznivý stav biotopov, zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody.

Opatrenie je smerované na ochranu prírody, zachovanie priaznivého stavu biotopov a podporu povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody. Cieľ je možné naplniť dobudovaním infraštruktúry ochrany prírody, teda náučných chodníkov a informačných tabúl. Dostatočná informovanosť verejnosti je prvotným predpokladom k zvýšenej pozornosti a ohľaduplnosti k územiám významným z hľadiska ochrany prírody. K opatreniu patrí aj ochrana lesných porastov a zalesňovanie. Dôležitá je aj koordinácia činností v oblasti ťažby dreva v lesoch, ktorá má redukovať lesný porast v súlade s prírodou a nie nadmerne.

Aktivity:

- B.3.1 ■ Budovanie infraštruktúry ochrany prírody, náučných chodníkov a informačných tabúl (označenie prírodných pamiatok, monitoring miest)**
- B.3.2 ■ Údržba jestvujúcich cyklotrás, náučných chodníkov a infraštruktúry určenej na športové vyžitie s cieľom minimalizovať devastáciu prírody vykonávaním športových aktivít a turistiky svojvoľne**
- B.3.3 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody**
- B.3.4 ■ Koordinácia činností v oblasti ťažby dreva, zalesňovanie**
- B.3.5 ■ Spolupráca s inštitúciami pôsobiacimi v oblasti ochrany prírody –Správa CHKO Ponitrie a iné**
- B.3.6 ■ Čistenie a úprava lesa**
- B.3.7 ■ Výsadba a udržiavanie typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu pre ďalšie generácie**
- B.3.8 ■ Ochrana biotopu na území katastra obce**
- B.3.9 ■ Údržovanie lúk, pasienkov, zachovanie kvality poľnohospodárskej Pôdy**
- B.3.10 ■ Vodovodný vrt – Pohorie Vtáčnik lokalita Žiare**

Opatrenie B. 4. Ochrana ovzdušia

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu ovzdušia, ochrana ozónovej vrstvy Zeme a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Kvalita ovzdušia v obci nie je hodnotená negatívne to však nemožno považovať za impulz k nevykonávaniu žiadnych aktivít smerujúcich k ochrane ovzdušia. Naďalej je potrebné vykonávať aktivity smerujúce k jeho ochrane a zaujímať sa o činnosť subjektov v obci a okolí, prípadne obyvateľov obce, ktorá by mohla viesť k jeho znečisteniu. Je potrebné presadzovať ekologické riešenia problémov, ktoré nemajú negatívny dopad na ovzdušie, zvlášť na porušovanie ozónovej vrstvy zeme.

Aktivity:

- B.4.1 ■ Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, napr. podpora využívania slnečných kolektorov na stavbách, kde je to rentabilné a možné**
- B.4.2 ■ Kontrola prípadného neekologického správania obyvateľov a subjektov pôsobiacich v obci (spalovanie, únik nebezpečných látok)**
- B.4.3 ■ Zvyšovanie povedomia občanov v oblasti ochrany ovzdušia**
- B.4.4 ■ Zavedenie sankcií za spalovanie inak separovateľného odpadu (plasty, pneumatiky a pod.)**

Priorita C.***Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na masívnejší rozvoj obce podporujúci vyšší sociálno-ekonomický rast*****Opatrenie č. C. 1. – Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť.**

Cieľ: Podpora jestvujúcich podnikateľských subjektov v obci, rozvoj novej podnikateľskej činnosti v obci, zachovanie jestvujúcich pracovných miest a tvorba nových.

Pôsobenie podnikateľských subjektov v obci je významným faktorom sociálnoekonomického rozvoja obce a to z pohľadu tvorby pracovných miest pre občanov, ekonomickej prínosnosti, ale i z pohľadu poskytovania služieb občanom. Občania s malými deťmi ako aj v pred dôchodkovom veku, či čiastočne invalidní občania dokážu oceniť blízkosť a dostupnosť pracoviska a preto je tvorba pracovných miest priamo v obci vždy opodstatnená. Je teda potrebné vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľskej činnosti v obci a to prostredníctvom konkrétnych aktivít. Obec by mala vychádzať v ústrety záujemcom o podnikanie a podnikateľom v obci a vytvárať podmienky na ich konkurencieschopné podnikanie. Aj keď sa prílev investícií do malých obcí, resp. rozvoj významnejšej podnikateľskej činnosti javí ako proces zložitý, jestvuje mnoho dobrých príkladov z praxe, ktoré dokladujú, že možný je.

Aj keď je poľnohospodárska výroba všeobecne na ústupe, vidiek bol a vždy bude späť s poľnohospodárstvom ako takým. Vidiecke obyvateľstvo sa odjakživa živilo pestovaním poľnohospodárskych plodín a chovom dobytká. Z rozsiahlej činnosti jednotných roľníckych družstiev sa zachoval v obciach už len drobnochov a pestovanie v malom povýšené na záľubu. Rozsiahle lúky a pasienky, dostatok vody, ponúkajú výborné podmienky pre efektívny návrat k poľnohospodárskej malovýrobe, chovu oviec, kôz a výrobe poľnohospodárskych produktov. Táto činnosť by mohla byť zaujímavá aj prípade, že by pokrývala iba potreby občanov obce, resp. blízkeho okolia. V povedomí obyvateľov treba preto pestovať vzťah k poľnohospodárstvu, ktoré k vidieckemu spôsobu života nesporne patrí a to predovšetkým v snahe udržať takú mieru obhospodarovania súkromných poľnohospodárskych plôch, ktorá nenaruša vzhľad okolia a neznižuje kvalitu pôdy.

Aktivity:

- C.1. 1 ■ Zlepšenie spolupráce súkromného a verejného sektora**
- C.1. 2 ■ Vytvorenie databázy voľných plôch a objektov**
- C.1. 3 ■ Príprava objektov a plôch na podnikanie**
- C.1. 4 ■ Vytváranie podmienok na konkurencieschopné podnikanie a poľnohospodárstvo**
- C.1. 5 ■ Udržanie takej miery poľnohospodárskej činnosti obyvateľov, ktorá zachová priaznivý stav lúk, pasienkov, záhrad a pôdy**

Opatrenie č. C. 2. – Zapájanie sa do sietí, tvorba partnerstiev a cezhraničná spolupráca.

Cieľ: Tvorba partnerstiev na lokálnej úrovni, udržanie jestvujúcej cezhraničnej spolupráce, spolupráca s občanmi ako majiteľmi objektov ponúkajúcich služby v cestovnom ruchu.

V dobe zlučovania inštitúcií s cieľom zefektívniť ich činnosť a dosiahnuť synergický efekt má účasť v partnerstvách na rôznej úrovni väčší význam ako kedykoľvek v minulosti. Obce sa spájajú do mikroregiónov v snahe o koordinovanejší rozvoj území a využitie zvláštností a daností jednotlivých obcí v prospech ostatných účastníkov partnerstva. Spájanie obcí umožňuje taktiež lepšie čerpanie finančných prostriedkov z EÚ. Pre obec Čereňany je preto členstvo v mikroregióne nevyhnutné. V súvislosti s polohou obce v blízkosti hraníc s Českou republikou otvárajú sa obci možnosti využiť nadviazané partnerstvo. Slovensko-české partnerstvo umožní okrem iných pozitívnych dopadov zároveň čerpať finančné prostriedky z Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020. Pre toto cezhraničné partnerstvo je potrebné spolupracovať s obcou, ktorá je charakterom podobná k obci Čereňany a má záujem i možnosti rozvíjať podobné oblasti spolupráce. Nadviazanie spolupráce s obcou, resp. obcami obdobného charakteru, umožňuje obci nachádzať stále nové prístupy k riešeniu rovnakých problémov a naštartovať zrkadlové aktivity, ktoré preukázateľne pomohli oživiť život v podobných obciach.

Rovnako dôležitá ako spolupráca v rámci verejného sektora je dôležitá aj spolupráca súkromného a verejného sektora ako aj spolupráca s občanmi. Občania ako majitelia objektov, ktoré by mohli slúžiť ako ubytovacie kapacity, resp. ponúkať iné služby, sú pre obec dôležitým artiklom a preto veľmi záleží na úrovni a kvalite tejto spolupráce.

Aktivity:

- C.2.1 ■ Členstvo v mikroregióne**
- C.2.2 ■ Nadviazanie cezhraničnej spolupráce s vhodným partnerom z ČR, resp. využitie už jestvujúcej spolupráce**
- C.2.3 ■ Účasť v partnerstvách, ktoré prinášajú obci pozitívny osov**
- C.2.4 ■ Tvorba partnerstiev verejného a súkromného sektora na lokálnej úrovni prinášajúca pozitívny efekt**
- C.2.5 ■ Spolupráca s občanmi, majiteľmi objektov pri tvorbe a zabezpečovaní služieb cestovného ruchu**

Opatrenie č. C. 3. – Cestovný ruch

Cieľ: Rozvoj cestovného ruchu v obci, podpora budovania nových ubytovacích kapacít a nových produktov cestovného ruchu.

Obec Čereňany nemá vybudovanú infraštruktúru cestovného ruchu. Okolie obce aj samotná obec disponuje prírodnými pamiatkami a atraktívnymi turistickými cieľmi, ktoré majú návštevníkovi čo ponúknuť aj v zimnom aj v letnom období avšak ich súčasná propagácia je slabá. Bez dostatočnej infraštruktúry, kvalitných zariadení cestovného ruchu, tvorbou ucelených produktov, zlepšením propagácie a masívnejšej spolupráce s cestovnými kanceláriami a občanmi je preto ďalší rozvoj cestovného ruchu prinášajúci osov obci, občanom obce – majiteľom objektov a okoliu nemožný. Preto je nevyhnutné v spolupráci so súkromným sektorom a okolitými obcami pripraviť projekt rozvoja cestovného ruchu. Ten by mal zahŕňať koncepciu tvorby produktov cestovného ruchu na danom území, zmapovať jestvujúce materiálne a technické predpoklady na rozvoj cestovného ruchu a navrhnuť ich skvalitnenie, v neposlednom rade by mal projekt načrtnúť marketingovú stratégiu lokality,

ktorá zvýši záujem o lokalitu a jej návštevnosť. Zlepšiť rozvoj cestovného ruchu v lokalite by mohlo aj vybudované Spoločné turistické informačné centrum obcí, ktoré by mohlo vyvíjať aktivity v prospech všetkých obcí.

Aktivity:

- C. 3. 1 ■ Zasadenie sa o prípravu Projektu rozvoja cestovného ruchu v lokalite mikroregiónu**
- C. 3. 2 ■ Budovanie cyklotrás**
- C. 3. 3 ■ Budovanie informačných tabúl a pútačov , turistické značenie**
- C. 3. 4 ■ Marketingové aktivity obce, prepojenie webovej prezentácie obce s aktivitami súkromného sektora**
- C. 3. 5 ■ Zlepšenie celkovej propagácie obce**
- C. 3. 6 ■ Spolupráca verejného a súkromného sektora pri rozvoji cestovného ruchu**

Prehľad stratégie obce Čereňany do roku 2023

Globálny cieľ		
<i>Vytvorenie základných podmienok pre trvaloudržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov pri zachovaní životného prostredia pre ďalšie generácie .</i>		
Priority		
<i>Priorita A. Dobudovanie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci</i>	<i>Priorita B. Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva</i>	<i>Priorita C Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na masívnejší rozvoj obce podporujúci vyšší sociálno-ekonomický rast</i>
Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra	Opatrenie B.1. -Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	Opatrenie č. C.1.– Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť.
Opatrenie č. A. 2. – Udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci, individuálna bytová výstavba, bytová politika.	Opatrenie B. 2.- Odpadové hospodárstvo	Opatrenie č. C.2. – Zapájanie sa do sietí, tvorba partnerstiev a cezhraničná spolupráca.
Opatrenie č. A. 3. – Sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie obyvateľstva	Opatrenie B. 3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	Opatrenie č. C.3. – Cestovný ruch
Opatrenie č. A. 4. - Kultúrna infraštruktúra a šport	Opatrenie B. 4. Ochrana ovzdušia	
Opatrenie č. A. 5. - Služby všeobecnej vybavenosti		
Opatrenie č. A 6 – Bezpečnosť obce		

Projektové zámery obce Čereňany do roku 2023

Projektový zámer	Nositeľ	Predpokladané náklady (EUR)	Podiel obce na financovaní (EUR)	Pripravenosť zámeru	Predpokladaný termín realizácie	opatrenie programu
Kamerový bezpečnostný systém	Obec	200000	20000	Z	2016	A 5.1 A 6.1
Splašková kanalizácia a ČOV	SVS			PD	2016-2018	A 1.1 B 1.1 B 2.2
Výstavba multifunkčného ihriska	Obec	96000	9600	PD	2016	A 4.1
Zateplenie materskej školy	Obec	112000	11200	PD	2016	A 3.1
Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci	Obec	263000	250000	PD	2016	A 1.2 A 6.2
Zateplenie budovy športového klubu	Obec	105000	10500	PD	2016	A 4.2
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Obec	125000	12500	Z	2016-2018	A 4.3
Rekonštrukcia autobusových čakární a príľahlých chodníkov	Obec	95000	9500	PD	2016	A 1.3
Príprava individ. bytovej výstavby 120 pozemkov	Obec	2000000	200000	Z	2017	A 2.1
Odl'ahčenie vodného toku	Obec	1302000	130200	PD	2017	A 6.3 A 1.4 B 1.2
Rekonštrukcia amfiteátra	Obec	80000	8000	Z	2018	A 4.4
Rekonštrukcia a zväčšenie kapacity MŠ	Obec	75000	7500	Z	2018	A 3.2

Rozšírenie miestneho cintorína	Obec	20000	2000	Z	2019	A 1.5
Rekonštrukcia chodníka ulica Prievidzská	Obec	47000	4700	Z	2019	A 1.6
Výstavba obecných nájomných bytov	Obec	1000000	100000	Z	2020	A 2.2
Výmena zdrojov energie ZŠ	Obec	200000	20000	PD	2020	A 3.3
Vybudovanie oddychovej zóny a parkoviska pri amfiteátri	Obec	95000	9500	Z	2021	A 1.7
Vybudovanie parkoviska pred kostolom	Obec	55000	5500	Z	2021	A 1.8
vybudovanie obecného parku	Obec	45000	4500	Z	2022	A 1.9
Rekonštrukcia cesty Fančová	Obec	100000	10000	Z	2023	A 1.10
Výstavba zberného dvora	Obec	250000	25000	Z	2023	A 1.11 B 2.1

D. Realizačná časť

13. Personálne zabezpečenie aktivít

Zrealizovanie aktivít vytyčených v tomto Programe rozvoja vyžaduje značnú náročnosť kladenú na personálne zabezpečenie. Nie je možné, aby manažment všetkých aktivít ležal na pleciach jednej osoby a to starostu obce. Z tohto dôvodu je potrebné aby komisie OcZ na seba prevzali iniciatívu i spoluzodpovednosť za riešenie úloh uvedených v tomto programe a jednotliví členovia OcZ, v spolupráci so starostom, boli poverení konkrétnymi úlohami.

Taktiež je potrebné zapájať do plnenia aktivít vhodnou formou aj podnikateľské subjekty a občanov obce, ktorí môžu byť v rôznych oblastiach veľmi nápomocní.

Plán aktivít počíta s výraznou podporou z fondov EU. Dobrým riešením v tejto oblasti by bolo zabezpečenie jedného profesionálneho pracovníka – projektového manažéra pre obec, resp. výhodnejšou formou pre mikroregión. Pracovník by podľa požiadaviek obce, resp. obcí združených v mikroregióne vypracúval žiadosti o finančné prostriedky z fondov EU a iných grantových programov a pracoval by na implementácii už schválených programov a spolupracoval by s agentúrami, ktoré žiadosti po odbornej stránke spracúvajú a odborne sledujú i ich plnenie. V rámci implementácie projektov by na seba prevzal administratívne aktivity. Potrebné je však na túto pozíciu vybrať osobu, ktorá má k problematike a k životu na vidieku osobitý vzťah. Vybrať vhodnú osobu s dostatočnou motiváciou na túto prácu býva neraz obtiažne. Jej organizačné a finančné zabezpečenie môže byť vecou členských príspevkov obcí do mikroregionálneho združenia alebo sa môže obec snažiť získať prostriedky na projektového manažéra prostredníctvom podania projektu.

Ďalšou formou zabezpečenia činností v oblasti projektového manažmentu je úzka spolupráca s niektorou z profesionálnych firiem pôsobiacich v tejto oblasti. Zákazkové riešenie vypracovania, či implementácie projektu sa často javí oveľa efektívnejšie ako náklady na stáleho pracovníka. Dlhodobá spolupráca s jednou firmou taktiež umožňuje firme detailnejšie poznať potreby obce, na druhej strane ponúka obci zvýhodnený prístup pri riešení jej problémov ako aj finančné úľavy pri realizácii prác.

V prípade, že si vypracovanie žiadostí o finančné prostriedky z EU plánuje obec pokryť sama vlastnými zamestnancami, dôležité je zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít v tejto oblasti (semináre, školenia k výzvam, k programom), aby obec nestratila kontakt s aktuálnymi informáciami k danej problematike. Nevyhnutné je taktiež pravidelné sledovanie internetových stránok venujúcich sa problematike fondov. Vhodné je absolvovať kurz projektového manažéra.

14. Stanovenie merateľných ukazovateľov

Merateľné ukazovatele sú mechanizmom na sledovanie plnenia jednotlivých opatrení prostredníctvom vykonania aktivít. Slúžia na priebežnú kontrolu jednotlivých opatrení, pričom majú byť zvolené tak, aby pokrývali celú škálu opatrení a pri kontrole ich plnenia bolo zjavné napredovanie v dosahovaní cieľa, prípadne mohli byť odhalené odchýlky od jeho dosiahnutia. Pre účely kontroly plnenia aktivít v Programe rozvoja Čereňany bolo doporučené sledovanie nižšie uvedených ukazovateľov. Obec si v samostatnej prílohe môže určiť východiskový stav indikátorov a naplánovať ich rozvoj do ďalších rokov. Podľa stanoveného plánu môže kontrolovať ich plnenie.

Tab. č. 24 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie			
Ukazovateľ	Jednotka	Periodicita hodnotenia	Zisťovacia metóda
Počet obyvateľov žijúcich v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Saldo prirodzenej výmeny	+/-	1x ročne	Štatistika
Saldo migrácie	+/-	1x ročne	Štatistika
% obyvateľov želajúcich si zostať v obci	%	1x ročne	Prieskum
Počet zrekonštruovaných objektov technickej a občianskej infraštruktúry	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet pracovných miest vytvorených priamo v obci	počet	1x ročne	Štatistika, Partnerstvo
Počet nezamestnaných v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Počet domácností separujúcich odpad	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet domácností pripojených na internet	počet	1x ročne	Prieskum Partnerstvo
Počet občanov ovládajúcich počítačové zručnosti	počet	1x ročne	Prieskum
Počet detí navštevujúcich predškolské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet detí navštevujúcich školské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet kultúrnych a športových akcií poriadaných v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov kultúrnych a športových podujatí poriadaných v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov obce	počet	1x ročne	Prognostika, Interné zdroje

E. Finančná časť

15. Finančný plán

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohol byť do roku 2023 prostredníctvom naplnenia priorít a špecifických cieľov naplnený strategický cieľ obce Čereňany bude potrebných asi 6,3 mil. Eur. Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť viac zdrojové financovanie – sústrediť finančné prostriedky od samosprávneho kraja, štátu, podnikateľských subjektov, nadácií a v neposlednom rade Európskej únie, pretože obec sa plánuje na celkovej čiastke finančných potrieb podieľať cca 671 tis. Eur.

Finančný plán počíta v značnej miere so získaním prostriedkov z fondov EU a iných dotačných programov. V prípade neúspechu obce pri ich získavaní, bude implementácia plánovaných aktivít a realizácia stratégie rozvoja spomalená, resp. bude nevyhnutné hľadať iné možnosti financovania aktivít ako napríklad úverové zdroje, súkromného investora alebo sponzorstvo.

Podľa vývoja finančných možností, požiadaviek obce a rozpočtu na príslušný rok je možné finančný plán každoročne prehodnotiť.

Tab. č.26 Finančný plán obce Čereňany na roky 2015 – 2019 v EUR

Tab. č.25 Finančný plán obce ČEREŇANY do roku 2023			
Rok	Potreba finančných prostriedkov	Financovanie z rozpočtu obce	Financovanie z iných zdrojov
2016	1 012 666	344 566	668 100
2017	3 343 666	134 366	3 209 300
2018	116 666	11 666	105 000
2019	67 000	6 700	60 300
2020	1 200 000	120 000	1080000
2021	150 000	15 000	135 000
2022	45 000	4 500	40 500
2023	350 000	35 000	315 000
SPOLU	6 284 998	671 798	5 613 200

zdroj: obec Čereňany

16. Schválenie programu rozvoja obce Čereňany

Program rozvoja obce Čereňany 2015 - 2023 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Čereňany.

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 bol pripomienkovaný zastupiteľstvom obce Čereňany v termíne od 13.11.2015 do 07.12.2015.

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 bol verejne prerokovaný v termíne od 13.11.2015 do 10.12.2015.

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 10.12.2015 uznesením 199/2015.

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 bol zverejnený dňa 21.12.2015 na webovej stránke obce Čereňany.

Legislatívny rámec, východiská a použité zdroje

Publikácie ŠÚ

https://www.google.sk/search?q=obec+%C4%8Dere%C5%88any+erb&espv=2&biw=1280&bih=699&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0CAYQ_AUoAWoVChMImZ_O1s6KZyAIVyMUUCh3IhgPR#imgrc=HH1EDUxN1GLBXM%3A
<https://www.google.sk/maps/place/%C4%8Cere%C5%88any/@48.6185713,18.5825919,11.75z/data=!4m2!3m1!1s0x4714d02b1c3670fb:0xe617f15f7c77478a>
<http://www.cerenany.sk/index.php?zobraz=ehtml&idmenu=51&iddata=96>
<http://www.cerenany.sk/index.php?zobraz=ehtml&idmenu=51&iddata=97>
<http://www.upn.gov.sk/supis-zidov/zoznam-obci.php?okres=240>
<http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>
<http://krizom-krazom.eu/regiony/trenciansky-kraj/prievidza>
<http://nasaprievidza.sme.sk/kam-vyrazit/miesto/109/obec-cerenany>
<http://www.sopsr.sk/web/index.php?cl=14>
<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0273>
<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=1&cpt=1>
<http://www.sopsr.sk/webs/MokrSlov/prehladokresy.htm>
<http://stromy.enviroportal.sk/zoznam.php?admKraj=3&admOkres=307&admKata=809241&vyber=3>
<http://www.obce.ineko.sk/profily/?ID=322>
https://sk.wikipedia.org/wiki/Hornonitrianska_kotlina
<http://www.zzz.sk/?mesto=Prievidza&zz=lekari>
<http://cerenanyzs.edupage.org/>

Zoznam tabuliek

- Tab. č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Čereňany 1991 - 2014
- Tab. č. 2 Dôvody demografických zmien, saldo prirodzeného prírastku, migračné saldo a celkový prírastok
- Tab. č. 3 Veková štruktúra obyvateľstva v obci Čereňany v roku 2014
- Tab. č. 4 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva Čereňany
- Tab. č. 6 Počítačové znalosti Obec Čereňany SOBD 2011
- Tab. č. 7 Náboženské vyznanie v obci Čereňany
- Tab. č. 8 Národnosť obec Čereňany SOBD 2011
- Tab. č. 9 Domy Čereňany SOBD 2011
- Tab. č. 10 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti Čereňany SOBD 2011
- Tab. č. 11 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo Čereňany , porovnanie SOBD 2001 , 2011
- Tab. č. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie, obec Čereňany 1998 – 2014
- Tab. č. 13 Využitie pôdy - územie Čereňany 2014
- Tab. č. 14: Monitorovacie stanice čistoty ovzdušia, Trenčiansky kraj, 2013
- Tab. č. 15 : Veľké a stredné zdroje znečistenia ovzdušia v Trenčianskom kraji 2012
- Tab. č. 16: Najväčší znečisťovatelia v Trenčianskom kraji za rok 2012
- Tab. č. 17 : Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji
- Tab. č. 18 Počet detí navštevujúcich predškolské a školské zariadenie v obci Čereňany
- Tab. č. 19 Tradičné aktivity obce Čereňany – kalendár
- Tab. č. 20 Spolky pôsobiace v obci Čereňany a dotácie z rozpočtu obce na ich činnosť
- Tab. č. 21 Národné kultúrne pamiatky NKP Čereňany
- Tab. č. 22 Rozpočet obce Čereňany
- Tab. č. 23 Majetok obce Čereňany (2015)

Tab č. 24 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie

Tab č. 25 Finančný plán obce ČEREŇANY do roku 2023

Zoznam grafov

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Čereňany 1991 – 2014

Graf č. 2 Prienik salda prirodzeného prírastku a migračného salda

Graf č. 3 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva bývajúceho v SR porovnanie roky 1991, 2001, 2011 – trend.

Graf č. 4 Uchádzači o zamestnanie Čereňany

Zoznam objektov

Objekt č. 1 Mapa územia

Objekt č. 2 Hodnotenie finančného zdravia obce podľa Ineko

Verzia 1.0

Program rozvoja obce Čereňany do roku 2023 – zrealizovala Trenčianska regionálna rozvojová agentúra

Opatovská 23, 911 01 Trenčín, Tel : 032/744 45 79, Fax: 032/744 39 90, trra@trra.sk, www.trra.sk V roku 2015 ako plánovací dokument obce Čereňany vychádzajúci a rešpektujúci PHSR TSK, Územný plán TSK ako aj vyššie plánovacie dokumenty v súlade v súlade so schváleným zákonom č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, prihládajúc na odporúčania pracovnej verzie Metodiky na vypracovanie PR vydané Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja v roku 2014.